

Upės.
Kai jos įtūta.
Ar galima jas suvaldyti?
Pangrė, kuriai galvoje
gaudukai gieda.
Laisvės Choro jubilėjus.
Rašo R. MIZARA

**Darbo Žmonių
Dienraštis**
Kaina \$7.00 Metams
Queens Apskritis \$8.00
Užsienio \$9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ - LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828

No. 78

★★★★

Richmond Hill 19, N. Y., Šeštadi., Bal. (April) 19, 1952

★★★★

Metai 42-rieji, Dienraščio 34-tieji.

VAKARŲ POLITIKIERIAI MATO, KAD SOVIETAI NEPRADĖS KARO

Bet ragina ginkluotis karui prieš Sovietų "dvasinę kovą"

London. — Generalas J. F. C. Fuller, karinis anglių specialistas ir istorikas, tvirtina, kad:

"Sovietų Rusija, matyt, neprašė karo. Jinai stengiasi dvasinią užvaldyti žmonių protus vakariniuose kraštuose, o ne ginklais užkariauti jų kūnus. Rusija tikisi, kad paveiks protus, tai ir kūną bus užvaldyti."

"Užtat vakariniai kraštai privalo sudaryti generalį stabą dvasiniam karui — propagandai prieš Sovietus ir smarkiau ginkluotis."

kaip perša generalas Fuller.

Panašios nuomonės laikosi įvairūs vakarinių kraštų politikieriai Londone, sakė N. Y. World - Telegram ir keliolika kitų Scripps-Howard laikraščių.

Kaip gen. Fuller, taip ir kiti vakarų diplomatai lemia, kad ginklų karas įvyks; todėl ragina vakarines šalis neatlaidžiai ginkluotis prieš Sovietų Sąjungą. Esą, "norint laimėti dvasinę kovą prieš Sovietus, tai ta kova turi būti paremta ginkluotomis vakarų jėgomis."

Visuotinas streikas gresia Italijai

Roma. — Per dvi valandas streikavo 200,000 metalų darbininkų šiaurinėje Italijoje, reikalaudami pakelti algą 15 procentų.

Generalė Darbo Konfederacija (unijų sąjunga) grūmoja išsukti visuotiną darbininkų ir valdinių tarnautojų streiką, jeigu valdžia neišpildys to reikalavimo.

Atmetą negrus nuo H-bombos darbų

Washington. — Nacionalė Draugija dėl Negrų Pažangos kaltino atominių darbų viršininkus, kad jie atmeta išsilavinusius negrus, mechanikus nuo atsakingų darbų, kur statoma fabrikai pragarinei - hidrogeinei bombai gaminti.

Jeigu kurie negrai primami, tai tik į paprasčiausius statybos darbus, bet ir tie turi atskirai nuo baltųjų dirbti.

Sukilo dar 250 N. Jersey kalinių

Rahway, N. J. — Sukėlė maištą 250 kalinių, laikomų kalėjimo farmoje. Maištininkai suėmė 9 kalėjimo sargus bei viršininkus ir laiko juos kaip belaisvius. Maištininkai pareiškė užuojautą sukilusiems 58-niems kaliniams Trentone, kurie jau 4 dienas badaudami atsilaike. Sukilėliai reikalauja pašalinti žiaurius viršininkus, pagerinti maitinimą ir kitas sąlygas.

ORAS. — Dalinai apsiniaukę ir nešalta.

rių metų gyvavimo sukaktį apvainikuodamas ją gražiu koncertu.

Sis Choras savo gražiais darbais skaidrina padangę visoje Connecticut valstijoje.

Tegyvuoja jis dar ilgiausius metus!

Phila. ligoninė pavarė daktarus, atsisiųsius pasmerkt komunistą

Philadelphia. — General Hospitalio vyriausybė pašalino 6 jaunus daktarus iš vieno slaugė už tai, kad jie atsisakė prisiekti valdžiai ištikimybę prieš komunizma.

Naujasis Pensilvanijos Pechen įstatymas reikalauja tokios prisiėkimo iš visų darbininkų - tarnautojų valdinėse įstaigose valstijoje.

Tarptautiniai advokatai ragina teist amerikonus kaip "karo kriminalistus"

Viena, Austrija. — Tarptautinė Demokratinė Advokatų Sąjunga viešame susirinkime reikalavo teisti amerikonus kaip "karinius kriminalistus" Korėjoje. Kaltino juos už ligų bakterijų skleidimą, už nuodingų dujų vartojimą ir kitus žiaurumus.

Apie tai raportavo aštuonių advokatų komisija, kuri lankėsi Korėjoje ir, sakė, ištyrė tokius amerikonių veiksmus kare prieš Šiaurinės Korėjos liaudininkus.

Tyrinėjancios komisijos raportą pasirašė jos pirmininkas austras Heinrich Brandweiner, Graz Universiteto tarptautinių teisių profesorius; anglių advokatas Jack Gaster ir šeši įvairių kitų tautų advokatai.

Austrijos valdžia už tai pavarė Brandweinerį iš profesoriaus vietos.

Gub. Stevenson atsakao kandidatuot į prezidentus

Springfield, Ill. — Illinojaus valstijos gubernatorius Adlai E. Stevenson, demokratas, stipriai atsisakė kandidatuoti į prezidentus. Buvo pranešimų, jog pats prez. Trumanas norėjo, kad Stevensonas kandidatuotų.

SUKELKIME \$10,000

Dienraščio Laisvės paramai

Šio fondo sukėlimui vajas prasidėjo balandžio 1 ir eis per 3 mėnesius, iki birželio 30 d., 1952

Skambiai prabilo Worcesteris Laisvės vajeus reikalu. Aišku, kiekvienas norite žinoti, ką jie kalba jų pačių žodžiais. Prašome pasiskaityti:

"Gerbiami Laisviečiai!

Čia randate čekį už \$150. Tai yra nuo Worcesterio progresyvių lietuvių pirmas siuntinys pradžiai sukėlimo mūsų nusistatytos kvotos \$500 į Laisvės \$10,000 fondą. Aš manau, kad mes suksime savo kvotą.

Su geriausiais linkėjimais,

J. Skliutas"

Tą stambią sumą sudėjo sekanti asmenys:	
J. Skliutas	\$15.00
Tony Polly	10.00
J. M. Lukas	10.00
V. Jencius	10.00
P. Bačiavičius	10.00
J. Davidonis	10.00
B. Mizara	10.00
J. H. Raulusaičiai	10.00
A. Vosilienė	10.00
J. Gerduskas	10.00
Ausiejienė	10.00
Žukai	10.00
L. Skaitytoja	5.00
(Tasa 2-rame puslapyje)	

Valdžia pigiai parsamdė savo sandėlius kompanijoms, bet brangiai užmoka, samdant juos atgal iš kompanijų

Washington. — Valdžia turi savo sandėlius grūdams supilti įvairiose valstijose. Šeši sandėliai jini parsamdė privačioms kompanijoms už 231 tūkstantį dolerių. Paskų valdžia samdė tuos savo sandėlius iš kompanijų ir sumokėjo joms 945 tūkstančių dolerių rendos už valdžios grūdų laikymą juose 1949-51 metais.

Valdžios grūdai užėmė tiksliai vieną trečdalį vietos sandėliuose. Tad kompanijos parsamdė privačiams bižniam be pačios naudojosi

du trečdalius liekamos vietos. O ta vieta buvo valdžios apmokėta.

Parsamdydamos valdinius sandėlius valdžiai atgal, kompanijos pelnė 714 tūkstančių dolerių. Be to, gavo didelio pelno už didžiumą vietos, liekamos sandėliuose nuo valdžios grūdų.

Tokius faktus surado republikonas senatorius John Williams ir įrodė juos pačiomis valdžios apyskaitomis, gautomis iš žemdirbių tės departamento.

Jankiai gal jau savo pinigais samdys vokietes tarnaites

Bonn, Vokietija. — Amerikonų komanda vakarinėje Vokietijoje, pagaliau, sutiri lankėsi Korėjoje ir, sakė, ištyrė tokius amerikonių veiksmus kare prieš Šiaurinės Korėjos liaudininkus.

Iki šiol vakarų Vokietijos valdžia buvo priversta apmokėti už amerikonių tarnaites. O jie laikė 50 tūkstančių vokiečių tarnų - tarnaičių, už kuriuos vakarinės Vokietijos valdžia turėdavo sumokėti po kelis šimtus milijonų dolerių per metus. Prieš tai ji kartotinai protestavo.

Amerikonų komanda jau taipgi nutarė, kad jos karieiviai mokės lygiai už valdinę vakarinės Vokietijos geležinkeliais, kaip ir vokiečiai gyventojai.

Iki šiol amerikonių valdžiai nupigintomis kainomis. Vokiečių valdžia, buvusi priversta duoti jiems ir specialius traukinius kelionėms į pasilinksmimus.

Jungtinės Valstijos darbar stengiasi užgerinti vakarų Vokietijos valdžią, kad jini greičiau organizuotų savo armiją prieš Sovietus. Todėl žada panaikinti tūlas amerikonių lengvatų, kurios labai apsunkindavo vokiečių valdžią.

VELIAUSIOS ŽINIOS

Ogden, Utah. — Nukrito bombonešis į Great Salt Ežerą. Žuvo 3 lakūnai.

Bonn, Vokietija. — Anglai-amerikonai stengiasi priversti vakarinę Vokietiją, kad jau kita mėnesi rekrutuotų vokiečių armiją.

Tokio, Japonija. — Tottori mieste sudegė 4,500 namų, paliekant 15,000 japonų be pastogės.

Tokio, Japonija. — Jau 60 procentų atgijo užjūrinė Japonijos prekyba.

EKONOMINĖ SUEIGA MASKVOJ BUVO LABAI PASEKMINGA, SAKO WALL STRYTO REDAKTORIUS

Sovietų Sąjunga daug laimėjus per tą tarptautinę konferenciją

New York. — Iš Maskvos ekonominės tarptautinės konferencijos sugrįžo Wilfredas May, redaktorius Commercial and Financial Chronicle, ir užreikė korespondentams:

"Ta konferencija buvo didžiai pasekminga politiniai ir medžiaginiai. Commercial and Financial Chronicle yra seniausias ir svarbiausias savaitraštis stambųjų Wall Stryto bižnierių."

Amerikos valstybės sekretorius Dean Achesonas "įsmuko skylėn, kuomet jis

pasakojo, būk ta konferencija neturi jokios reikšmės," sakė May.

"Sovietų prekyba daug laimėjo per šią konferenciją, — tęsė May. — Ji taip pat pagerino bižnio progas anglams, italams ir kitiems. Konferencija įsteigė ir tarptautinį komitetą, kuris darbuosis, toliau platinant prekybos ryšius tarp vakarinių kraštų ir Sovietų Sąjungos."

May taipgi pranešė, jog Sovietų vyriausybė leido jam laisvai keliauti į Kijevą, Stalingradą bei kitus miestus, bet jis neturėjęs tam laiko.

Milijonas japonų grasina streikuoti prieš valdžios ragangaudišką planą

Tokio, Japonija. — Japonų unijos su milijonu narių grasina streikuoti, kad priverstų valdžią ištraukti jos pasiūlymą seimui prieš unijas.

Valdžia, siūlė išleisti įstatymą, kad galėtų uždaryti ir išsklaidyti visas tokias organizacijas, kurias valdžia nužiūrės kaip neištikimas jai arba "raudonąsias."

Ispanijos fašistų majoras priverstas atsisakyti nuo kelionės į New Yorką

Madrid, Ispanija. — New Yorko miesto majoras Impellitteri buvo pakviestas fašistinių Ispanijos sostinės Madrido majorą J. M. Torresą į svečius gegužės mėnesi.

Dabar Impellitteri atsiuntė kablegramą, kad Madrido majoras nekeliautų į New Yorką. Nes darbo unijos New Yorke grasina streikuoti prieš to fašistų majoro atsilankymą.

Madrido majoras todėl ir atšaukė savo planuotą kelionę į New Yorką.

979 kariniai lakūnai atsisakę skraidyti

Washington. — Pranešama, jog nuo Korėjos karo pradžios jau 979 kariniai Amerikos lakūnai atsisakę skraidyti. Daugiausia atsisakiusių yra atsargos lakūnai - rezervistai.

Oro jėgų generolas Lloyd P. Hopwood parodė, jog vienu žygiu 306 lakūnai parėšė jam laiškučius: "Aš noriu pasitraukti iš tarnybos."

Leaksville, N. Carolina. — Du plėšikai pagrobė \$56,000 iš banko ir paspruko.

New Yorko World-Telegram rašo, kad per ekonominę konferenciją Maskvoj buvo padaryta 500 milijonų dolerių vertės prekybos sutarčių tarp Sovietų Sąjungos ir įvairių kraštų bižnierių, dalyvavusių toje konferencijoje.

Taftas perša pašalinti prez. Trumaną

Boston. — Senatorius Taftas, vienas republikonų kandidatų į prezidentus, sakė korespondentams, jog Kongresas turėtų pasmerkti ir pašalinti prezidenta Trumaną už tai, kad Trumanas sauvališkai pervedė plieno fabrikus į valdžios rankas. (Tuom prezidentas sulaukė plieno darbininkų streika.)

Pasak Tafto, Trumanas tiksliai pagal Tafto - Hartley'o įstatymą būtų galėjęs teisėtai užimti fabrikus.

Graikijos valdžia suemė 18 oficerių

Athenai, Graikija. — Monarcho fašistinė Graikijos valdžia areštavo 18 oficerių kaip įtariamus komunistus.

Vienas lakūnų oficerius, vengdamas arešto, "pasiškolino" valdžios lėktuvą ir perskrido į Albanijos Liaudies Respubliką, kaip rašo laikraštis Kathimerini.

Valdžia trauks laikraštį teisman už tokių uždraustų žinių spausdinimą.

Išsprogdintas francūzų bombų sandėlis

Saigon, Indo-Kina. — Sprogo 300 bombų požeminame sandėlyje, po karinė francūzų lėktuvų stovykla. Bombos beveik suardė stovyklą.

Suprantama, kad francūzų priešai padegė bombas.

United Press skelbia tokia "svarbią žinią": Tūlame Ohio valstijos miestelyje (Ironton) Miss Helen Cloran, prezidentė kompanijos, gaminančios paminklus, padirbo "antkapi Stalinui", su pažymėjimu: Stalinas "mirė 1952 metais".

Ką tai panelei Stalinas padarė, kad ji taip laukia jo mirties Nieko blogo. Miss Cloran, iš visko atrodo, yra auka baisios fašistinės propagandos, vedamos komercinėje spaudoje ir per televiziją. Na, ir jį pablūdė. Ji imasi darbo, kurio niekas neprašė atlikti.

Tai sakyte sako, jog tai panelei reikėtų eiti į gerą ligoninę, kad ištyrtų, kiek jos biednoje galvelėje gaiduku gieda!

Ši apskritis — veikliausia apskritis visoje Lietuvoje Me-no Sąjungoje. Svarbu, kad konferencija gerai pavyktų. Ta pačią dieną Hartfordo Laisvės Choras minės savo 25-

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secy.-Treasurer WILLIAM CHAPELES
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES
United States, per year \$7.00
Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75
Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Queens Co. 4.00 per six mos. Foreign countries, per year \$9.00
Queens Co. \$8.00 per year Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

PIETŲ AFRIKOJE

STRAIPSNIS PIRMAS

AFRIKOS KONTINENTE gyvena virš 100 milijonų žmonių, daugiausiai negrų. Su maža išimtimi, ši kontinentą valdo Europos imperialistai, jau seniai pasidalinę visą Afriką.

Tegu skaitytojas pažvelgia į tą didžiulį žemyną, o jis pamatys, kad ten šiuo metu prasideda rimtas pavergtų žmonių judėjimas už laisvę, — judėjimas, kuris anksčiau ar vėliau palies visą kontinentą ir, žinoma, visą pasaulį.

Šiaurės Afrikoje yra nedidelė šalis Tunisija, kurią engia francūzai imperialistai, mūsų vyriausybei pritariant, bet kurios žmonės pradėjo rimtą kovą už nepriklausomą gyvenimą.

Paciame pietiniame Afrikos žemyno kampe yra valstybė, **Union of South Africa**, — Pietų Afrikos Sąjunga, — kurioje prasideda žmonių judėjimas, turis milžinišką potencialumą, — judėjimas, galintis paveikti visos Afrikos gyventojus.

Susipažinkime nors paviršium su tuo, kas šiandien darosi Pietų Afrikoje.

PIETŲ AFRIKA užima 475,550 ketvirtainių mylių žemės plotą su 12,111,800 gyventojų. Ją sudaro keturios provincijos: Cape of Good Hope, Transvaalija, Natal ir Orange Free State. Be to, ji valdo Piet-Vakarinę Afriką, kuri kadaise priklausė Vokietijai, bet 1920 metais Tautų Sąjunga pervedė Pietų Afrikos globon. Ši buvusioji vokiečių kolonija užima 317,725 ketvirtaines mylias su apie 345,000 gyventojų.

Kaip matome, Pietų Afrikos Sąjunga užima milžinišką derlingos žemės — turtingos auksu ir kitokiais mineralais, — plotą.

Pietų Afrikos Sąjunga dar vis tebėra Britų dominija, tačiau ji ryžtasi išsilaivinti iš britų „įtakų“. Krašto sostinė — Pretoria miestas, bet krašto parlamentas renkasi Cape Town mieste.

Oficialios kalbos yra dvi: afrikaanų ir anglų. Pirmoji kalba yra „suafrikaanizta“ hollandų kalba, — privalome atsiminti, jog kadaise P. Afrikos plotus valdė hollandai kolonistai, būrais vadinami, kuriuos Anglijos imperialistai šio šimtmečio pradžioje nugalėjo kare. Afrikaanų yra daugiau, kaip anglų ir pirmieji ryžtasi anglų kalbą ir Anglijai priklausomybę visiškai eliminuoti iš viso krašto, padarant jį pilnai afrikaanišku.

Šiuo metu Pietų Afrikos Sąjunga valdo nacionalistų partija; valdžios priešakyje stovi žiaurus nacionalistas-fašistas Daniel F. Malan. Nacionalistų partijos opozicijoje yra United (apvienytoji) partija, pro-angliškoji partija su J. G. N. Strauss priešakyje.

Tokie yra oficialiniai kalendoriški daviniai apie Pietų Afrikos Sąjungą.

Bet jie labai mažai ką pasako. Jie nepasako, kodėl, dėl ko šiandien Pietų Afrikoje vyksta didžiulis žmonių judėjimas, kuris gali virsti ginkluotu susirėmimu?

VIRŠ 12,000,000 Pietų Afrikos gyventojų dalomi šitaip, pagal skaičius:

Apie 8,500,000 negrų.
Apie 2,600,000 baltųjų, vadinamų „europiečiais.“
Virš 1,000,000 „spalvuotų,“ maišyto kraujo žmonių.
Apie 365,000 indusų.
Apie 63,000 malajiečių.

Pustrečio milijono baltųjų yra krašto valdovai, spalvuotieji (coloreds) turi tik mažą teisę prie išrinkimo krašto parlamento, gi negrai, indusai ir malajiečiai neturi ten jokių pilietinių teisių!

Pustrečio milijono baltųjų valdo apie 87 procentus visos Pietų Afrikos žemės, gi virš 8 milijonai negrų turi tik 13 procentų žemės!

Krašto parlamentą sudaro 159 deputatai; visi jie yra baltveidžiai. Tik du deputatai, — abudu komunistai, — taria žodį už milijonus tų, kurie neturi teisės balsuoti, už negrus, indusus, malajiečius.

Tiek nacionalistų partija — afrikaanų, — tiek pro-angliškoji jungtinė partija yra aiškiai ir nedvejojančiai nusistatę už nedavimą negrams balsavimo teisių, už jų izoliaciją, už jų palaikymą vergijoje.

Juodas žmogus Pietų Afrikoje yra pavergtas, yra segreguotas, yra laikomas gyvulio vietoje.

Ligi šiol buvo suteikta teisė balsuoti 55,000 spalvuotųjų, „mokytu“ ir turinčių tam tikrą nuosavybę. Tačiau fašistas Malan kadaise pravarė parlamentą (nacionalistų partija turi apie pusę tuzino deputatų daugumą) įstatymą, pagal kuri ir ši teisė tapo aprėžta. Pirmiau jie galėjo balsuoti už 55 kandidatus į deputatų vietas, bet šiuo metu naujuoju įstatymu, spalvuotieji tegali balsuoti tik už keturis kandidatus ir visi, aišku, turį būti balti.

Malan tai padarė dėl to, kad spalvuotieji balsuodavo už jo oponentus, už jungtinės partijos kandidatus.

Šis parlamento nutarimas atsidūrė aukščiausioje šalies teisme. Pastarasis naują įstatymą atmetė, nuistatymo, pareikšdamas, jog parlamentas neturi teisės

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

PRIEŠSEIMINIS DISKUSIJOS DARBININKŲ SUSIVIENIJIME

Beartėjant Lietuvii Darbininkų Susivienijimo X-tajam seimui (jis įvyks š. m. rugpiučio 4-5-6 ir 7 dd., Detroit, Mich.), iškilo jo organe Tiesoje diskusijos. Diskusijos eina ne dėl šiltų vietų, ne dėl kokių mažmoželių, o dėl apdraudos (insurance) praplėtimo.

Šiuo metu Lietuvii Darbininkų Susivienijime gali apsidrausti tarp 50 ir 60 metų amžiaus nariai tik ant \$150-300 apdraudos sumų. Tokia suma, atsižiūrint į infliacijos pakilimą, yra permaža, nes narys, turėdamas, sakysime, 300 dolerių apdraudos, vargiai gali žmoniškai už tokią sumą būti palaidotas, jam mirus.

Dėl to kilo sumanymas, — aktuariams patariant, — kad LDS gali priimti iki 50 metų amžiaus narius ant \$2,000 sumos, gi 60 metų amžiaus — ant \$1,000 apdraudos.

Šį sumanymą svarstė LDS Įstatų Komitetas ir nutarė pasiūlyti jį X-tajam Seimui apsvartyti. Jei Seimo delegatai matys reikalo, sumanymą priims ir įdės į LDS konstituciją. Tuomet į LDS eiles bus galima įstoti senesnio amžiaus žmonėms ant didesnių apdraudos sumų.

Prieš šį sumanymą per Tiesą išstojo jau keletas LDS veikėjų. Jie argumentuoja, kad šio sumanymo užgyrimas, senesniojo amžiaus (60 metų) asmenų priėmimas ant \$1,000 apdraudos Susivienijimui nešėtų nuostolių, kadangi 60 metų amžiaus, sakysime, žmogus negali gyventi ilgai, tai jis nesumokės Susivienijimui tos sumos, kokią, jam mirus, jo pašalpagaviai iš Susivienijimo gaus.

LDS sekretorius J. Siurba tą dalyką supranta (ir aiškina) kitaip. Jis, be kitko, sako:

Pirmiausia reikia žinoti, jog moksliniais (aktuariškais) apskaičiavimais (vaduojantis ilgų metų patyrimais) yra nustatyta apdraudos mokestis: nustatyta, kiek kokio amžiaus žmogus turi mokėti už tam tikros sumos apdraudą. Jau senesnio amžiaus moka žemesnę mokestį, senesnio amžiaus

— moka aukštesnę mokestį už tokios pat sumos apdraudą. Kaip komercinės apdraudos (insurance) kompanijos, taip ir fraternalės organizacijos (tokios kaip mūsų LDS) ima apdraudos mokestį pagal moksliniais išdirbtas mokestių lenteles.

Kadangi mokestis už apdraudą imama pagal amžių, todėl organizacija (ar apdraudos kompanija) gali apdrausti žmones visokių amžių. Iš apdraudos atžvilgio nėra skirtumo, ar į organizaciją įsirašo 20 metų amžiaus asmuo, ar 60 metų amžiaus, ant tokios pat sumos. Ko svarbiausia kiekviena organizacija turi žiūrėti, tai kad įsirašantis tuo laikų būtų sveikas.

Nurodę įvairius apdraudos kompanijų įgytus žmonių mirtingume prityrimus ir į tai, kad apdraudos kompanijos nesibijo priimti senesnio amžiaus narius ant aukštesnių apdraudų, J. Siurba toliau rašo:

Bet dabar klausimas yra: ar nebūtų mūsų Susivienijimui nuostolių, jeigu priimtume narius iki 60 metų amžiaus ant \$1,000 apdraudos? Reikia pasakyti, jog nebūtų jokių nuostolių. Kodėl? Štai kodėl.

Įrašydamas 20 metų amžiaus nari į LDS ant \$1,000 apdraudos. Jis mokės \$14.73 į metus. Daleiskime, kad jis gyvens dar 42 metus (kaip mirė lentelė parodo) ir per tą laiką jis sumokės viso \$618.66.

Įrašydamas 60 metų amžiaus nari į LDS ant \$1,000 apdraudos. Jis mokės \$63.29 į metus. Daleiskim, kad jis gyvens dar 12 metų (kaip minima lentelė parodo) ir per tą laiką jis sumokės viso \$759.48. Reikia, šis narys per tą laiką (kiek dar jam skirta gyventi) sumokės net \$140.82 daugiau, negu 20 metų amžiaus narys.

Iš to mes aiškiai galime matyti, jog Susivienijimui negali būti jokių nuostolių priimant senesnio amžiaus narius ant aukštesnių apdraudos sumų.

Bet kai kas gali pasakyti, jog 60 metų amžiaus narys gali neišgyventi dar 12 metų. Taip, jis gali numirti už keletą metų po įsirašymo į LDS. Bet 20 metų amžiaus narys taipgi mums nėra geresnė rizika iš apdraudos atžvilgio. Niekas negali užtikrinti, jog kiekvienas įrašytas 20 metų amžiaus narys gyvens dar 42 metus ir sumokės minėtą su kitros sumos apdraudą. 42 metai yra ilgas laikotarpis ir bile kokia nelaimė žmogų gali iš-

tikti.

Aišku, jeigu 20 ir 60 metų amžiaus narius mes priimtume ant tokios pat apdraudos už tokią pat mokestį, tai būtų organizacijai nuostolių.

Bet kuomet nariai turi mokėti už apdraudą mokestį pagal amžių, tai organizacijai negali būti jokių nuostolių priimti senesnio amžiaus narius ant aukštesnių apdraudos sumų.

Dar toliau:

Įsirašo į LDS 1,000 narių 60 metų amžiaus, ant \$1,000 apdraudos kiekvienas. Per metus jie viso sumoka \$63,290. Minėta mirtingumo lentelė parodo, jog 36 iš jų gali numirti per metus laiko. Tokiu būdu pomirtinėmis reikėtų išmokėti viso \$36,000. Reikia, tas 1,000 narių sumokėjo \$27,290 daugiau per metus laiko, negu reikėtų išmokėti pomirtinėmis. Ir ta grupė narių per keletą metų vis sumoka daugiau, negu išmokama pomirtinėmis, kol pagalios sudaro tai grupei reikalingas rezervas. Vėliau gyvenantieji tos grupės nariai (jeigu tęsime su tuo pačiu 1,000 narių ant toliaus) jau į metus nebesumoka tiek, kiek reikia išmokėti pomirtinėmis. Bet tuo metu jau būna susidarius reikalingas rezervas (iš to, ką jie sumokėjo perviršiu, taipgi skaitant uždirbtą nuosimtį ant jų sumokėtų pinigų), ir jau tas rezervas naudojamas išmokėjimui dalies pomirtinių. Aprokuojama, kad to rezervo turi užtekti apmokėjimui pastutinis pomirtinis, kuomet numiris paskutinis narys iš minimo tūkstančio narių.

Taipgi, iš to mes matome, kodėl aktuariai nustato už apdraudą mokestį pagal amžių. Nustato mokestį taip, kad tam tikro amžiaus grupė (koks 1,000 žmonių) sumokėtų tiek, kad užtektų išmokėti pomirtines kiekvienam mirusiam iš tos grupės.

Kadangi taip mokestis imama už apdraudą, tai nėra skirtumo, ar ant \$1,000 įsirašys 20 metų amžiaus nariai, ar 60 metų amžiaus nariai — kiekvieno amžiaus grupė turi sumokėti reikalingą mokestį už apdraudą.

Viena fraternalių organizacijų, Workmen's Circle, įrašo narius iki 60 metų amžiaus net ant \$5,000 apdraudos. Kitos fraternalės organizacijos taip pat įrašo senesnio amžiaus asmenis ant aukštų apdraudos sumų, jau nekalbant apie apdraudos kompanijas.

Jeigu kitoms fraternalėms organizacijoms nėra iš to nuostolių, tai kaip galėtų būti nuostoliai mūsų Susivienijimui?

Diskusijos idomos. Jose dalyvauja tokie LDS veteranai veikėjai, kaip A. Matulis, J. Zebrys, LDS Narys Apyseis ir kt.

Būtų gerai, kad ir daugiau LDS narių „pasuktų galvas“ ir pagalvotų, o pagalvoję, pasisakytų tuo reikalu per savo organą.

Geros, esminės prieš-seiminės diskusijos padės Seimo dalyviams — delegatams geriau orijentuos.

Mums rodosi, jog nebūtų LDS jokios rizikos, jei jis priimtų senesnio amžiaus narius ant didesnių apdraudos. Jeigu jau 60 metų amžiaus nariui \$1,000 apdraudos atrodo per daug, tai gal būtų galima tą sumą truputį sumažinti.

Mes nenorime kištis į šį grynai LDS biznį, nes patys Susivienijimo nariai, patys veikėjai, pats Seimas, manome, išspręs jį kompetingai, tinkamai, kaip turi būti išspręstas.

Už ką žada kovot progresyvių partijos kandidatai?

CHICAGO, ILL. — Rinkiminę kampaniją pradėdant, užtvirtinimui kandidatų į prezidentus ir vice-prezidentus, Prog. Partija kovo 29-30 dienomis Chicagoje laikė nacionalio komiteto posėdžius. Dalyvavo 115 delegatų ir 115 užkviestų svečių nuo darbo unių ir negrų liaudies atstovu.

Vincent Hallinan, kandidatas prezidento vietai, tarp kitko pasakė:

„Vienatinė viltis išgelbėti mūsų ekonomiką ir atsteigti apsaugą ir gyvenimo lygmą yra syki ant visados, dabar, užbaigti apsiginklavimo programą, užbaigti šaltą karą prieš Sovietų Sąjungą ir šaltą karą su Korėja, ir grąžinti mūsų vyrus namon naudingsoms pareigoms.“

Prezidentas Trumanas dabar atsisako kandidatuoti už tai, kad jis žino, jog „nebegali ilgiau apgaudinėti Amerikos žmones,“ sakė Hallinan.

Charlotta Bass, Prog. Partijos kandidatė vice-prezidento vietai, prisimindama kandidatūrą, priminė tą faktą, kad pirmą kartą Amerikos istorijoje politinė partija pasirinko negrę moterį į tokią aukštą vietą kaip vice-prezidentą.

Redagavusi negrų laikraštį per 40 metų, Charlotta-Bass jau žadėjo rengtis poilsui, bet pakviesta būti Prog. Partijos kandidatė, ji matė progą pasidaruoti savo rasės žmonėms ir pasižadėjo mestis į darbą su visom pajėgom.

Prisiminus apie sprespaudą prieš kurią kovoja Afrikoje ir kitur juodosios spalvos žmonės, Mrs. Bass sakė:

„Taip, tai yra mano valdžia, kuri remia segregaciją per spėką praktikuojamą Malano Pietinėje Afrikoje, siunčia šautuvus, kad palaikius kraugerišką francūzų valdžią Indokinijoje, siunčia pinigus, kad padėtų Holandijai nuslopinti liaudį Indonezijoje, remia Churchillio valdžią Artimuose Rytuose ir ant juodaspalvių masių Afrikoje ir Malajijoje.“

Toliau Mrs. Bass klausė: „Ar mano žmonės turi remti naują karą, kad užsidėjęs naujas sprespaudas? Mes norime taikos ir mes turėsime laisvę. Mes remiame judėjimą“

mus dēlei laisvės visiems žmonėms visur — Afrikoje, Azijoje, Artimuose Rytuose ir virš visko, čia pat mūsų šalyje. Jūs nenuitildys nei vieno našautuvus nei linčo gaujos ar linčo teisėjų. Mus nesustabdys teroras paleistas prieš mus ir prieš visus, kurie kalba už taiką ir laisvę ir už savo dalį pasaulio gerybių...“

Behdrum pareiškime Vincent Hallinan ir Charlotta Bass sakė, kad vyriausias klausimas 1952 rinkimuose yra „ar milijonai brangių amerikiečių gyvasčių žus atominiam sunaikinimo kare, ar mūsų vaikai džiaugsis taikaus gerbuvo laikais.“

Pareiškime jie atsisaukė į šalies balsuotojus „baigti Amerikos neužbaigtus darbus: pilna pilietybė moterim, taipgi negrų liaudžiai ir abelnei visai darbo klasei; moterim darbininkėm ir visiems darbininkam, kaip miestų taip ir ant ūkių — pilnos pilietybės visiem tikrai gerbuvišką demokratiją ir tikrai taikiam pasaulyje.“

Prog. Partijos posėdžiai tikrai buvo idomūs, visi kalbėtojai (ir čia rodos buvo visi geriausi) karštai pasisakė mestis į darbą Prog. Partijos rinkiminę kampaniją vienatinės taikos partijos. Rep.

IŠ LIETUVOS

Durpės laukams tręšti

PLUNGĖ, 11-29 d. — Įsitikinę durpių panaudojimo laukų tręšimui naudingumu, rajono kolūkiai stengiasi kaip galima daugiau pasigaminti ir išvežti į laukus durpių žiemos metu. Pernai Karolio Požėlos vardo kolūkis pagamino ir išvežė į laukus daugiau kaip 900 tonų durpių. Nesustojo durpių gamyba ir žiemą. Žiemos metu išvežta į laukus apie 250 tonų durpių.

Daugiau kaip 1,000 tonų durpių pagamino ir išvežė į laukus „Birutės“ kolūkio nariai, apie 700 tonų durpių pagamino ir išvežė „Aušros“ žemės ūkio artelė. Šiuo metu eilėje rajono kolūkių dirba sudarytos specialios kolūkiečių brigados, kurios paruoš nemažus kiekius durpių laukams tręšti.

SUKELKIME \$10,000

(Taša nuo 1-mo psl.)

J. Rudnickas	5.00
F. Petkūnas	5.00
H. Kalakauskienė	5.00
B. Bernotienė	3.00
H. Janulienė	2.00

Stiprių ir skambių balsu prabilo Jonas Skliutas Worcesterio pažangiųjų lietuvių vardu. Puikus worcesteriečių nusistatymas linkui savo dienraščio. Jų žodis yra aukso valiuta. Savo tarimus jie visuomet lydi darbais. Sirdingiausiai dėkojame drg. Skliutui ir visiems, kurie prisidėjo prie sukėlimo šios stambios dovanos. Linkime jums, draugai worcesteriečiai, kuo geriausio pasisekimo atsiekti savo gražią kvotą. Neabejojame, jog visos Amerikos pažangiųjų lietuvių visuomenė pasidžiaugs jūsų stambia parama dienraščiui Laisvei, sveikins jus ir seks jūsų darbus.

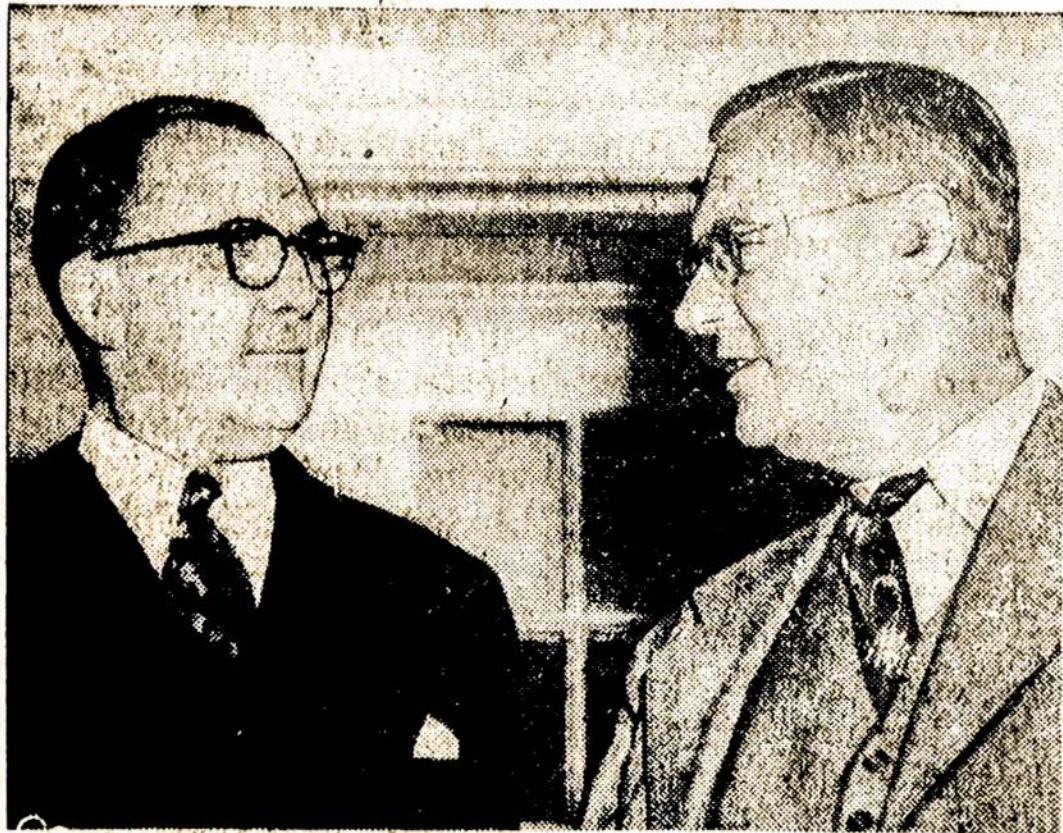
Iš anksčiau į fondą įplaukė \$906.72. Worcesteriečiai dadėjo \$150.00. Viso įplaukė \$1,056.72. Dar turime sukelti \$8,943.28.

Per tris upes oro bangos atnešė mums žinių iš mažo miestuko, Paterson, N. J., kad ten Laisvės patriotai dirba, prakaitą braukdami, kad pralenkti visas kolonijas fondo sukėlimo reikalu. Kas nepažįsta patersoniečių, gal nusišypsos, pagalvojes apie tokias kolonijas kaip Brooklynas, Philadelphia, Worcesteris, Bostonas ir tt. Tačiau gerai pažįstant juos, tenka pasakyti, kad patersoniečiai tuščiais žodžiais nežaidžia. Jie, kaip ir worcesteriečiai, pasakė ir išpildys. Jei dar kas nėra tuo įtikintas, tai prašome pasekti fondo reikalu pranešimus sekamos dienraščio laidose ir įsitikinsite.

Kur yra renkama aukos fondai ant blankų, nesiskubinate užbaigti rinkliavą, bet rūpinkitės kuo plačiau pasiekti visuomenę, kuo daugiau žmonių paprašyti, kad paaukotų. Darbuokimės kaip tik sugalvodami, kad praplėsti savo veiklą, kad atsiekti savo pasibūrę tikslą.

Laisvės Administracija

2 pusl.—Laisvė (Liberty)—Šeštadien., Baland-April 19, 1952

Charles E. Wilson (dešinėje), kuris rezignavo kaip apsigynimo mobilizacijos direktorius, kalbasi su John R. Steelmannu, kurį prezidentas paskyrė užimti jo vietą. Wilson pasitraukė, kai prieš jį išėjo algų stabilizacijos taryba dėl pakėlimo plieno darbininkams algų.

tokį įstatymą praveisti paprastai parlamento deputatų dauguma; tam reikia, sakė teismas, dviejų trečdalių parlamento narių.

Malan pareiškė, jog jis nesiskaitysiąs su teismo sprendimu, nes tai esą žmonių valios pažeidimas.

Šiuo metu parlamentas susirinko į sesiją. Manoma, jog nuo šios sesijos tarimų daug kas priklausys.

Pietų Afrikoje yra ir kitas parlamentas, senesniais, susiformavęs, apie kurį pakalbėsime antrajame straipsnyje.

LITERATŪRA IR MENAS

N. V. GOGOLIS -- PAVYZDYS MŪSŲ LAIKŲ DRAMATURGAMS

Kaip žinia, š. m. kovo 4 d. sukako 100 metų, kai mirė didis rusų tautos rašytojas-dramaturgas Nikolajus V. Gogolis. Žemiau talpiname Lietuvos literatūros kritiko J. Umbraso straipsnį apie Gogolį, kaip dramaturgą, ir tikimės, kad jis pasitarnaus ne vienam mūsų pradedančiam rašytojui įkvėpimu ir rodykle, kaip kurti scenai veikalus.

—Laisvės Redakcija.

Per visą savo gyvenimą teatro menui Gogolis skyrė ypatingą reikšmę. Teatro menas jam buvo viena svarbiausių jėgų, padedančių griauti gyvenime visą, kas bloga, kas atgyvenę, kas kludo tolesnei raidai. Į teatro metą jis žiūrėjo kaip į priemonę, kuria labiausiai galima paveikti plačiausius visuomenės sluoksnius.

Gogolis negailestingai kritikavo beidėjišką, tuščią, pramoginį teatro meną, protestavo prieš visokių tuščių vodevilių, melodramas.

Didysis rusų tautos rašytojas kovojo už realistinį teatro meną, už tikrovišką gyvenimo pavaizdavimą scenoje. Jis reikalavo, kad teatre būtų statoma tik „aukšta drama“ ir „aukšta komedija.“ Scenoje jis nori matyti pasaulinių klasikų Moljero, Šekspyro, Šilerio, Bomarše kūrinis.

Gogolis siejo rusišką nacionalinę dramaturgijos vystymą. Jis reikalavo, kad toji dramaturgija būtų giliai realistinė, vaizduotų savo meto gyvenimą, keltų visiems rūpimas ir visus jaudinančias problemas, kad scenoje būtų vaizduojami giliai tipiški rusiški charakteriai su visomis jiems priklausančiomis savybėmis. „Kur gi mūsų gyvenimas? Kur mes, su mūsų pačių aistromis ir savotiškumais?“ — sušunka Gogolis. — „Duokite mums rusiškų charakterius, mus pačius duokite mums!“

Jis reikalavo, kad dramaturgija išskverbtų į giliausius socialinius visuomenės reiškinius, mokėtų atskleisti jų esmę. Dramaturgija privalo vaizduoti esmingiausius, būdingiausius visuomenės bruožus. Vaizduodamas realią tikrovę, atskleisdamas vienokius ar kitokius jos reiškinius, dramaturgas privalo rūpintis savo kūrinio visuomenine reikšme, būtent, — negailestingai kovoti su visomis esančiomis socialinėmis negerovėmis ir palaikyti, iškelti teigiamus reiškinius. Gogolis kovojo už aukštos visuomeninės reikšmės dramaturgiją, nes tik tokia dramaturgija turi didelę poveikio galią ir visuomenės vystymesi įgauna varomosios jėgos reikšmę.

Su ne mažesniu užsidegimu Gogolis kovojo už teatro meno liaudiškumą. Jis protestuoja prieš teatro pavertimą į visuomenės viršūnių pramogą, prieš mėginimus pajungti jį tarnauti visokioms valdančiųjų sluoksnių užgaidoms. Teatras — tai visuomenės turtas, ir jis turi tarnauti tik jos kultūriniais poreikiams.

Visi šie teatinio meno klausimai Gogoliui nebuvo vien tik teorinės problemos; jis jas stengėsi įkūnyti savo praktinėje ir kūrybinėje veikloje. Teatru Gogolis domėjosi beveik visą savo gyvenimą. Vaikystėje jam teko stebėti didiko Troščinskio dvoro meninius spektaklius, kuriuose tiesiogiai dalyvaudavo jo tėvas, kaip dramaturgas ar pastatymų organizatorius. Gogolio palinkimas prie teatro buvo toks stiprus, kad jis vėliau, atvykęs į Peterburgą, net bando patekti į profesionalinę sceną. Nepavykus mėginimui, visam laikui atsisako nuo minties tapti profesionaliu aktoriumi. Tačiau jo ryšiai su teatru niekuomet nebuvo nutrūkę. Ir ypač jie sustiprėjo, kai Gogolis ėmė reikštis kaip dramaturgas.

Savo dramaturginėje kūryboje, tęsdamas Fonvizino, Gribojedovo, Puškino realistines tradicijas, Gogolis genialių atvaizdavo to meto baudžiavinės Rusijos santvarką, negailestingai iškeldamas pa-

juokai visas jos blogybes. Jis parodė būdingiausius visos carinės sistemos bruožus, atskleidė galutinį jos supuvimą, merdėjimą. Jo genialiosios komedijos „Revizorius“, „Vedybos“ ir kitos sudarė ištisą epochą teatro istorijoje, atvėrė dramaturgijai naujus — socialinės komedijos vystymosi kelius. Gogolis išvarė pirmąją kritikinio realizmo vagą rusų dramaturgijoje, susilaukusią tokių tėsėjų-milžinų, kaip Turgenevas, Saltykovas-Ščedrinas, Suchovo-Kobylinas, Ostrovskis, Tolstojus, Čechovas.

Didaktinės ir lengvos komedijos kano-nams Gogolis priešpastatė naujus realistinės, socialinės komedijos principus. Jis drąsiai pralaužė šeiminis-kų-buitinių ar lyriškų-sentimentalių santykių rėmus ir savo komedijų pagrindą padėjo aštrius socialinius konfliktus, gilų visuomeninės reikšmės turinį. Jo pavaizduotieji gyvenimo reiškiniai ir tipai buvo giliai teisingi socialinių ir istorinių atžvilgiais. Tuo ir pasireiškė jo dramaturgijos demaskuojanti reikšmė. Gorodničius, Chlestakovas ir visi kiti „Revizoriaus“ herojai — ne atsitiktiniai kažkuriame provincijos mieste susidariusių kyšininkų ir išnaudotojų gauja, o būdingiausi to meto carinės Rusijos atstovai...

Skleisdamas pažangiausias idėjas, kovodamas su visokiausiomis savo meto blogybėmis, savo veikaluose jis stengiasi parodyti visas dvokiančias to meto visuomenės žaizdas, atkreipti į jas plačiausių masių dėmesį ir paraginti jas į kovą su tomis negerovėmis. Gogolio gili neapykanta nikolajeviniam režimui, nesutaikomas prieštaraštas jo pagimdė dramą blogiui išplaukė iš gilios jo meilės savo nuostabiam kraštui, savo didžiajai liaudžiai. Kovos ginklu jis pasirinko juoką. Baisus, piktas Gogolio juokas — tai skausmo ir neapykantos pagimdytas juokas. Už šio juoko slėpėsi didelis teigiamas turinys. Kai „Revizorius“ pirmą kartą išvydo rampos šviesą, iš biurokratijos viršūnių ir jos tarnų Gogolio adresu pasipylė ištisa keiksmų, užsipuolimų kruša.

Kovodamas už realistinį teatro meną, už jo idėjiškumą, liaudiškumą, siekdamas paversti jį didele visuomenine jėga, Gogolis lygiai taip pat didelį dėmesį kreipė ir į aktorius kūrybą. Jis protestavo ne tik prieš tuometinį teatrų repertuarą, bet ir prieš bufonadinį aktorių kūrybos pobūdį. Tiesos ir natūralumo! — reikalavo iš aktorių Gogolis. Jis kovojo už realistinę aktorių vaidybą, už gilų dramaturginio kūrinio įkūnijimą scenoje.

Gogolis beveik pirmasis rusų teatro istorijoje iškėlė režisūros klausimą tikrąja to žodžio prasme. Pasirodžius „Revizoriaus“, „Vedybų“ ir kitų komedijų pastatymams, jis suteikė vertingų nurodymų aktoriams, kovodamas už realistinį savo veikalo atlikimą. Patarimai didžiajam rusų artistui Ščepkinui, kuris buvo vienas iš artimiausių jo draugų, jo režisūriniai nurodymai „Revizoriaus“ atlikėjams ir visa eilė jo pasisakymų liudija, kad Gogolis kovojo už idėjinę, realistinę aktorius kūrybą.

Gogolis savo praktine ir kūrybine veikla dramaturgijos ir teatro srityje sukūrė ištisą epochą teatro istorijoje. Jo teatinė veikla, ir ypač dramaturgija, veikė ir veikia ne tik Rusijos, bet ir viso pasaulio teatinį meną. Pilniausiai šio poveikio galia pasireiškė susikūrus Tarybų Sąjungai. Tarybinis teatras labiausiai sugebėjo išplėtoti ir įgyvendinti Gogolio kūrybinius teiginius. Tik tarybiname teatre Gogolio dramaturgija susilaukė gilaus, realistinio, kovingo įkūnijimo. O jo režisūrinio darbo pagrindus Stanislavskio genijus iškėlė į tokias aukštumas, kurios rusų teatrą pastatė į pirmąją vietą pasaulyje. Didžiojo rašytojo teatiniai kūriniai giliai ir teisingai nunuogina visą valdančiųjų Rusijos klasių veidą. Revoliuciniai demokratai Bie-

linskis ir Gercenas aukštai vertino Gogolio veikalus, kaip griaujančius baudžiavinės santvarkos pamatus.

Gogolio dramaturgijos įtaka nemažą reikšmę turėjo ir lietuviškajam teatrui. Pirmieji Gogolio komedijų pastatymai Lietuvoje pasirodė jau 1846 m. Jie buvo vaidinami rusų ir lenkų kalba.

Lietuviškajame teatre Gogolio dramaturgija pasirodė beveik nuo pat pirmųjų jo gyvenimo dienų. Vienas iš pirmųjų slaptųjų vaidinimų, kuriais lietuviškasis teatras pradėjo savo kelią, buvo Gogolio „Vaito piršlystė“ („Vedybos“), pastatytas 1900 m. Šiauliuose. Šis veiklas susilaukė pasisekimo, ir 1900—1910 m. m. laikotarpiu įvairiose vietose buvo suvaidintas 22 kartus. Tai rėdė Gogolio dramaturgijos poveikį lietuviškosios dramaturgijos vystymuisi. Iš jo veikalo mokėsi taip pat pirmieji mūsų dramaturgai — Žemaitė, Vargšas ir kiti dramaturginės kūrybos atstovai.

Mėgėjišku lietuviškojo teatro periodu „Revizorius“ pirmą kartą buvo pastatytas 1908 m. Rygoje.

Buržuazijos valdymo metais Lietuvoje Gogolio teatinis menas negalėjo pasireikšti. Štai ką rodo vienas pavyzdys,

KRITIKA PRIEŠ ATAČĄ

REIKALAS APIE KOMEDIJĄ „TETOS TURTAI“

Kovo 30 d., Richmond Hille (Brooklyn dalyje), LMS 3 apskritis suruošė vaidinimą komedijos „Tetos Turtai.“ Veikalą perstatė Laisvės Choro vaidintojai iš Hartfordo. Balandžio 5 d., Laisvės literatiniam skyriui R. M. davė pirmą šio veikalo įvertinimą.

Kam ir kaip „Tetos Turtai“? Pirmą „Tetos Turtai“ atsirado, kad papildyti taip vertiną stoka scenos veikalo, ypač tokių, kuriuos galėtų pastatyti Hartfordo ir kitų nedidelių kolonijų vaidintojai. Paieškota medžiagos, padaryta bandymas ir taip atsirado „Tetos Turtai.“ Hartfordo vaidintojai su „Tetos Turtais“ aplanko apie 7 kolonijas. Veikalą vaidino Chicagoje, Los Angeles ir kitur. Dėka veikalo ir Hartfordo vaidintojų, „Tetos Turtai“ ir Liberty Auditorijoje davė jaukų popietį ir LMS apskrities paliko pelno. Tad tikslas pasiektas.

Antra, veiklas yra lengvas, jo paruoša ir išleidimas nestatoma greta didžiųjų ir rimtųjų veikalo. Kuomet išleistas ne spausdintoj knygoje, bet mimiografu, tad ir literatinį klaidų jame yra. Apart to, kai kurios tarmės tiksliai paliktos, atsižvelgiant į didžiūmos vaidintojų ir publikos kalbą. Jo rašėjas žiūrėjo daugiau ne į literatinį, bet paties veikalo grožį. Sakysime, žodis „butler“ nerašomas angliškai, bet fonetiškai — batleris. Su raide „u“, vaidintojai tartų „butleris.“ Taip pat ir kiti žodžiai, nepaisant, kaip juos parašys, bet žmonės sako „apsiveda“, „ženijasi.“

Savo recenzijoje R. M. duoda keletą patarimų taisyti veikala. Tas ir verčia šį rašėją prabilti, nes jei toki „taisymai“ būtų priimti, tai jie reikėtų atitaistyti. Antra, R. M. recenzijos tendencija ne kritikuoti, bet veikala atakuoti.

FARSAS AR KOMEDIJA?

R. M. rašo, kad „Tetos Turtų“ žanras nėra komedijos, bet farso. Šio rašėjo manymu, pavadinimas turi labai mažos reikšmės. Jei šį ar kitą panašų veikala pavadinime komedija ar farsu, tai veikalo turinys nepasikeis. Antra, dramatinės literatūros teorijoje nėra griežtos linijos, kur baigiasi komedija, o prasideda farsas. Mes pavadinome „Tetos Turtus“ komedija todėl, kad mūsų vaidintojams ir publikai daugiau suprantama ir priprasta vardas komedija, negu farsas. Žinoma, šis veiklas galima pavadinti ir farsu.

Kas keista, tai kad R. M. šį mažą dalykėlį stato kaip pagrindinį veikalo formos klausimą. Jis argumentuoja, kad komedija „yra susijusi su gyvenimu, su realybe“, o farsas „gali būti parentas netikrove.“ Ir dar todėl, kad farso uždaviniu yra ištraukti juoką, o komedijos — parodyti realumą. Bet iš kokios dramatinės mokyklos ši teorija? Štai, R. M. rašo, kad mus taip „moko Aristofanas, Šekspyras, Molieris, Gogolis, Bernardas Shaw ir kiti.“ Vaizduokitės, kad pavadinti savo veikalelį komedija ar farsu, mes turime kreiptis į graikų rašytoją Aristofaną, kuris gyveno ir rašė apie 2,400 metų prieš mūsų erą (prieš Kristų)?

Tai ne. Nauja, socialistiniai realistinė

buržuazinės santvarkos metu Lietuvoje statant Gogolio veikalus, kurie fašistiniams Lietuvos vadeivoms buvo rakstis akyse. „Revizorius“ buvo pastatytas Kauno teatre 1933 m. Spektaklį režisavo buvęs Maskvos Dailės teatro aktorius M. Čechovas. M. Čechovo kūrybos dekadentiniai bruožai, kurie savo metu priverė jį pasišalinti iš Mchat'o, pasireiškė ir šiame pastatyme. Spektaklis buvo įvairiausių dekadentinių, antirealistinių ieškojimų mišinys. Iškraipydami demaskuojantį Gogolio veikalo turinį, buržuaziniai nacionalistai stengėsi nuslėpti didžiojo rašytojo kūrybos griaujančią jėgą, jausdami, jog jos smaigalys nukreiptas prieš juos pačius.

Tarybinė santvarka lietuviškajam teatrui atvėrė visus galimumus naudotis savo darbe didžiausiais rusų meno lobynais. Tarybų Lietuvos teatrų darbuotojai, pažymėdami didžiojo rusų rašytojo ir dramaturgo 100-ąsias metines, pastatė eilę Gogolio veikalo. Negailėdami kūrybinės energijos, tarybinio lietuviškojo teatro darbuotojai, skirdami savo repertuare svarbią vietą N. V. Gogolio draminiams veikals, praturtins Tarybų Lietuvos teatro meną naujais žymiais pasiekimais.

J. Umbrasas.

IVAIRIOS ŽINIOS

SUOMIJOS MINISTRO PIRMININKO KEKONENO KALBA

HELSINKIS, sausio 25 d. Laikraštis „Maakansa“ išspausdino Suomijos ministro pirmininko Kekoneno kalbą, kuria jis turėjo pasakyti savo kelionės po provinciją metu. Tačiau tai nepavyko, nes Kekonenas staiga susirgo. Žymi Kekoneno kalbos dalis yra skirta tarptautinei padėčiai.

„Tarptautinė padėtis, — sako Kekonenas, — yra itin įtempta, ir, nors dedamos nuosirdžios pastangos, tačiau išsaugoti bei užtikrinti, niekias negali būti pilnutinė įsitikinė, kad šios pastangos bus sėkmingos. Asmeninė žmonių pažūra į klausimą, bus karas ar nebus, dažnai priklauso nuo jų norų. Aš drįstu užtikrinti, kad mes, suomiai, priklausome prie tų, kurie iš visos širdies nori taikos. Tačiau kartais piliečių tarpe galima išgirsti kalbant, kad naujas pasaulinis karas esąs būtinas. Vis dėlto net tie, kurie skleidžia tokią pažūrą, vargu ar nori karo. Jeigu, nepaisant visko, pas mus yra tokių žmonių — daug jų negali būti, — tai jie negalvoja apie tai, kokias baisias kančias atneštų suomių tautai trečias pasaulinis karas. Norėdama išsaugoti taiką, suomių tauta tiki ja ir dirba taikos labui, kartu ji smerkia galvosena tų negausių asmenų, kurie laukia karo ir skleidžia gandus, kad naujas pasaulinis karas esąs neišvengiamas.“

„Jeigu mes išnagrinėsime bendrąjį pasaulio vystymąsi per kelerius paskutinius metus, — toliau sako Kekonenas, — tai būsimę perversus prinažinti, kad šis vystymasis sukelia rimčiausią susirūpinimą. Ansiginklavinimas pasiekė anksčiau neregėtą milžinišką mastą, ir kruvinas karas siaučia Azijoje net dviejuose frontuose...“

„Suomijos padėtis dabartinėje tarptautinėje situacijoje yra neginėjiškai aiški, — sako baigdamas Kekonenas. — Mes savo valia, siekdami užtikrinti taiką mūsų šalyje ir išvystyti taikos politiką šiaurės Europoje, esame sudarę su Tarybų Sąjunga draugystės, bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos sutartį. Savitarpio pagarba ir taikos sutarties bei draugystės, bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos sutarties vykdymas sudaro bazę pasitikėjimui pagrįstiems santykiams tarp mūsų šalių palaikyti, Suomijos politikai vykdyti.“

Į kolūkinę gyvenvietę

JURBARKAS, II-29 d. „Gegužės Pirmosios“ žemės ūkio artelėje vyksta kolūkinės gyvenvietės kūrimo darbai. Į išplanuotą gyvenvietę perkeliami metai buvo perkelti 3 kolūkiečių namai. Pastaruoju metu dar perkeliama 12 gyvenamųjų namų. Čia taip pat vyksta ir naujų kolūkinį trobesių statyba. Pereinamais metais pastatyta 300 tonų talpos sandėlis ir kiti ūkiniai pastatai. Šiais metais kolūkio gyvenvietėje be visuomeninių pastatų dar numatoma pastatyti 5 naujus gyvenamuosius namus kolūkiečiams.

L. Stasiūnaitis

Chicago. — Mirė pagarsėjęs mokytojas W. H. Campbell, 100 metų amžiaus.

J. N.

KAI AŠ BUVAU ŽIBURIETIS

(Iš atsiminimų)

(Pabaiga)

Ganęs penkias vasaras, užtektinai prisizūrėjau, ką gyvuliai daro veisimosi laikais.

Tame knygynėlyje buvo ir "Žemės Istorija," bet man Karalius jos nedavė skaityti. Jis tur būt manė, jog aš dar esu per jaunas ir nesuprasiu, kas ten yra parašyta, arba, supratęs, daugiau jau netikėsiu, kad žemė tik šešių tūkstančių metų senumo. Taip ir baigėsi knygų skaitymas.

Beje, Žiburėlio vadovybėje buvo suvaizdinta "Genovaitė," vasaros laikų, dideliam klūne; svetainės tada nebuvo. Kitas, tur būt, "Ponai ir Mužikai" buvo suvaizdintas Kabakerio name. "Genovaitės" suvaizdinimas buvo pirmas pasirodymas tame kampe.

Ubagnamis

Kunigo Tautkevičiaus vadovybėje, pritariant valdžiaus sekretoriui Stankevičiui ir viršaičiui Saveikiui, Žiburėlio priežiūroje buvo įsteigtas ubagnamis.

Buvo įsakytą visiems kaimų šaltysiams vieną dieną atsivesti savo ubagus, jeigu kuris iš jų turėjo bent vieną, ir suregistruot juos. Kuris ubagas bei ubagė dar galėjo eiti per kaimus su krepšiais, nutarta išduoti bilietus. Be bilietų neduoti poterių kalbėti ir almužnos. Silpnusius priimti ubagnamin.

Byzgs (ji taip pravar- džiuodavo) norėjo gauti bilietą, bet kun. Tautkevičius jam nedavė, pamatuodamas tuo, kad jis gimęs Metelių parapijoje, o ne Seirijų.

Byzgs nuolankiai prašė bilieto, sakydamas: "Tris dešimtis metų išubagavau šitoj parapijoje, mane pažįsta seni, jauni ir net vaikai, duok man, kunigėli, bilietą ir leisk man užbaigti mano amžių čia."

Kuomet bilieto davimas buvo griežtai atmetas, tai jis paklausė: "Kas man dabar liko daryti? Nusizudyti?"

—Valios darbas, — buvo atsakymas.

Pagal miestiečių pasakojimus, Byzgs vaikščiojo kelias dienas nusiminęs. Pagaliau nuėjęs monopolin nusipirko bonketę vodos už 20 kapeikų ir nuėjęs Lapsiaus ežere prisigirdė. Rado ant kranto tik jo rūbus ir tuščią bonketę.

Tas ežeras yra labai status, kai kastinis. Jame tur būt nėra niekur nuolaidžios vietos žmonių pasimaudymui.

Kaimiečiai ar policija užmetę tinklą ištraukė jo kūną. Kas jį palaidojo — nežinau. Tik tiek žinau, kad jis buvo užkastas tarpe ar salia pakaruoklių, užmuštų vagių, skenduolių ir kitokių.

Vieną rytmetį buvau namie ir atėjo sena ubagė. Jai pasakiau, kad pirmiau, negu pradėsi poterių kalbėti, turi parodyti bilietą.

—Man ponas Dievas davė bilietą, aš tau parodysiu, bet ar tu žiūrėsi?

Motina, išgirdus, kokį bilietą ji nori man parodyti, išvertė akis į mane ir žiūrė, pečius traukdamas.

—Žinau, kokį bilietą nori parodyti, bet jis man nereikalingas, — ir eidamas prie jos, surikau: Laipkan! Ji išėjo, duris užtrenkdamas.

Jeigu kas nors būtų bandęs parodyti jauną "poną Dievo bilietą," gal būčiau ir leidęs poterių kalbėti... Dabar sena... Fe!

Jai išėjus laukan, motina man pasakė: "Daugiau neprašyk bilieto parodymo; geriau tegul poterių kalbės. Namuose duonos dar yra." Aš gi motinai atsakiau, jog pildau draugijos tarimą.

Nors apeliokės ubagai žinojo, jog Seirijų parapijoje yra sunku be bilieto ubagauti, bet jie į tai nekreipė dėmesio. Tiesa, kiti kaimiečiai nepaisė bilietų sistemos, leido poterių kalbėti ir davė jiems almužną.

Vasaros popietį buvau namie, tai atėjo vaiko vedamas ubagas. Jo gymis bjauriai raupli suknistas, akys kreivos ir kažin kaip viršun užriestos. Atrodo, jog rauplės ir akis jam sugadino.

Prisilaikydami draugijos patvarkymo, ir pas jį paprašiau bilieto. Jis ant manęs žiūriau sukurio: "Ar esi aklas ir nematai, kokį aš turiu bilietą?"

Ir vaiko vedamas išėjo pro duris, linkėdamas ir man tokio pat bilieto, kokį jis pats turi.

Pačiam ubagnamyj suvaryti tie vargšai nebuvo dykai laikomi. Moterys verpė linus, vilnas, pašukas ir maišines pakulas. Vienai kaimietei, nunešusiai verpimui medžiagą, inamė ašarodama rodė nuo verpimo nuplyšusius pirštus.

Vyrai suko pančius, virves, net mezgė tinklus, darė šaukštus, samčius. Už jų darbą gauti pinigai ėjo namo išdan, užmokėti rėdą, kūrą, šviesą ir kitus reikalus. Kaip dabar suprantu, tai ten buvo nusikaltėlių namas, o ne prieglauda.

Maistą jiems imdavo šitokių būdu: Įsakydavo šaltysiu duoti vežimą ir išrinkti iš kaimiečių negendantį maistą: žalią mėsą, kietus sūrius, kiaušinius, sviestą, žirnius, miežius, bulves, svogūnus, — kas ką duodavo. Namie keptos duonos priimdavo tik čielą bakaną.

Vadinama diedaduonė, kurią duodavo prieš šventes ubagams prie bažnyčios, būvo panaikinta.

Viena miestelio ubagė turėjo susitaupiusi 300 rublių, bet jos prieglaudon nepriėmė, nes ji atsisakė duoti pinigų jos išdan.

Vadinami šlektos tai įstaiagai nepritarė, iš jos krėtė juokus. Prieš šventes almužną atiduodavo tai ubagai, tik jau ne prie bažnyčios, bet įvažiuojant miestelį. Vėliau su savo pinigais ji prasišalino, ir šlektoms nereikėjo jai vežti almužnos.

Beje, Žiburėlio priežiūroje miestelyje buvo įsteigtas ir arbatnamis. Žodžiu, jis, Žiburėlis, buvo užėmęs platų veikimą.

Klebonas Sakalauskas ir Tomamilčiai

Rudens pradžioje, 1912- tais metais, kasiau šulinį su Juozu Macejūnų Mikyčių kaimė. Sulaukę sekmadienio, nuvažiuavom šventėrin, idant pasimeldus jo bažnyčioje.

Kunigui šmulkščiai pa-

baigus laikyti mišias, sumą, klebonas Sakalauskas, ilipes sakyklon, perskaitė evangeliją ir pasakė:

"Šiandien pamokslas ir mišparas nebus. Lazdijuose tuojuos įvyks svarbus Žiburėlio susirinkimas ir aš turiu jame būti."

Ta pasakęs, nulipo suktais laipteliais žemyn. Žmonės viens į kitą dirst, krypt ir apsisukę visi laukan.

Išėjus iš bažnyčios, Macejūnas man sako: "Jurgi, važiuosime ir mes į Lazdijus pažiūrėti, kas ten bus daroma tame susirinkime."

Neilgai laukus, pasikinkėme arklus ir važiuojame. Nespėjus išvažiuoti iš šventėrio laukų, — šmėkšt pro mus gerų arklų traukiama brčka ir joje sėdintis pasipūtęs klebonas. Ir nupyskėjo, lenkdamas visus.

Susirinkimo svarba buvo tame: Pavasarį kaimiečiai buvo susidėję pinigų ir nusipirko vagoną tomamilčių, idant gavus trąšų rūgiam ir kviečiams.

Nuo to pirkinio atliko daug pinigų. Juozas Macejūnas būtų gavęs atgal du rublių ir pusę. Tačiau, susirinkimui prasidėjus, klebonas veik vienas nubalsavo, kad tie pinigai pasiliktu išde, remiantis tuo, jog bus gera pradžia kitų metų trąšos pirkimui.

Mat, klebonas buvo išdėninkas pirkimo tomamilčių. Už tat jam nebuvo svarbus nei pamokslas, nei mišparas. Jei turėsi pinigų, ir dangaus vartai bus atidaryti; be jų — peklė. Tad klebonas, kaip pamokytas žmogus, tinkamai apsirūpino.

Kaip pasibaigė su tais tomamilčiais — nežinau, nes 1913 metais išvažiuavau į Ameriką.

Kritika prieš ataką

(Tąsa nuo 3-čio pus.)

būtų atimtas jo rolės pagrindas, jis nebūtų tuo, kas jis yra. Ta jo paslaptis, rodos, yra paprasta draminė taisyklė, komedijose ir kituose veikaluose naudojama.

DAR APIE "ATBULĄ" TENDENCIJĄ Dabar mes einame prie kritikos "plusų" ir veikalo "minusų." Mūs kritikas, R. M., stipriai pabrėžia, kad "Tetos Turtai" rašyta "netendencingai," bet parašyta tendencingai "tik į atbulą pusę." Mat, lengviausia veikalas "sukritikuoti," tai reikia gerai užakcentuoti, kad veikalas "priešdarbininkiškas." Parėmimui savo posakio R. M. pastato Engelsą ir vėl visą istorinę procesiją klasių. Čia vėl graikų Aischilus ir Aristofanas, anglų Byronas ir Šekspyras, francūzų Moljėris ir vokiečių Šileris. Visi jie iš senovės, iš renesanso laikų. Stoka tik bent vieno gyvo! Gal būt tai išdidu parašyti, pakalbėti apie tai, kad mes žinome iš istorijos lapų dramaturgus, kurie rašė prieš 2,000 metų. Bet, drauge R. M., kaip mes galime pritaikyti šią istorinę parodą prie savo diskusijamo reikalo? Argi nežinote, kad anų laikų dramaturgų parašyti veikalai, jų tendencijos, jų ideologija nėra susijusi nei su mūsų gyvenimu, nei su mūsų idėjomis. Jų dramatinė teorija ir forma daug žemiau stovi, negu mūs dabartinė.

Kitas R. M. argumentas. Jis rašo, žiūrėkite, ką Gogolis rašė! Jo "Revizoriuje," "Vedybose," "Loščjuose" taip pat "nėra išmintingų charakterių: tik sukčiai, silpnavaliai," bet jie reprezentuoja "caristinius valdininkus" ir "supuvisią visuomeninę santvarką."

Gera, bet ar R. M. pamiršo, kad čia jau ne Engelo mokslas? Kas būtų, kad šiandien pažangūs dramaturgai rašytų pasimokinę iš Gogolio, Čechovo ir scenoje parodytų tik bloguosius charakterius — neurotikus, betikslus, išgyverčius? Antra, ar caristinėje, kad ir supuvisioje, visuomenėje nebuvo gerų žmonių, kovotojų? Jų buvo. Drama apima ne tik visuomenės vienes, individualius charakterius, bet visą gyvenimą ir jo idė-

NORWOOD, MASS.

"Tetos Turtai"

Balandžio 5 d. hartfordiečiai Norwoode sulosė komediją "Tetos Turtai". Publikos prisirinko pilna salė ir visi bendrai juokėsi iki sužinojo, ant kiek teta yra "turtinaga".

Veikaliukas, arba komedija pavadinta, visai be jokios linijos. Matomai, autorius turėjo omenyje vien tik tą, kad kuo daugiausia pajaukinti publika. Na, hartfordiečiai ir atliko savo užduotį, ypatingai ta aktyvėša Marė. Iš karto Marė sekėsi intrigos kombinuoti, bet tetai atvažiavus, vargšė Marė nepajėgė, anot jos vyro Petro, suvalgyti tą košę, kiek ji jos prigimino. Išties, publikoj sėdint ir žiūrint į Marė, juokas ir net gaila, kaip žmogui nesiseka gyventi. Deja, tai pamoka, kad gyvenime taip yra: juk kiekviena tragedija, pirma negu ji pasireiškia, turi but sukombinuota, o vėliau vykdoma gyvenime. Vienos kombinacijos žmogų iškelia į padanges, o kitos elektros kėdėn pasodina. Bendrai kalbant, visi aktoriai atliko savo užduotį labai gerai!

Šį kartą drįstu visos Bostono apylinkės pažangių lietuvių vardu tarti didelį acū hartfordiečiams, kad nesigalėjo tiek daug pasiaukoti ir atvažiuoti mumis palinksinti. Daug, daug laiko prabėgs iki jūšų lošimas išnyks iš mūsų atminties! Kada mes atsilysime jums, sunku pasakyti. Pasibaigus lošimui, nusileidome į "sklepą", o ten buvo progą paspausti vienas kitam ranką ir palinkėti ateityj pasimatyti. Kuomet žmogus juokiesi, tai pilvas lamatojėsi ir palieka tuščias, o kuomet pilvas tuščias, tai žmogų veda prie desperacijos. Tačiau Norwoode neliko nė vienas desperatu, nes norwoodietės turėjo prigaminę įvairių užkandžių ir galėjo patenkinti tą pinigų eikvotoją.

Jaunutis.

Airių patarlė

jas. Tiesa, mes mokomės iš laikų, apie kuriuos R. M. rašo, bet iš jų *plusų*, o ne minusų.

Taip lygiai negalima suderinti su mokslinės dramaturgijos principais R. M. tokį pareiškimą, kur jis pabrėžia, kad "Tetos Turtuose" "neišmintingais, suktais žmonėmis padaromi" darbininkai. Čia kritikas pamiršo, kad visai nereikia daryti darbininkus "suktais." Darbo žmonėse, kaip ir Čechovo vaizduojamoje inteligentijoje, pakankamai yra sukty, lengvavalių, patsidavėlių ir turtagrobių. Antra, ar galima, ar reikia scenoje jie iškelti, parodyti? Taip, galima ir reikia.

Na, tai ir užteks apie kritikos "plusus" ir veikalo "minusus." Dabar apie "Tetos Turtus." Ar šiame veikale bandyta išjuokti, žeminti Marė, kaip darbininko moteris, kaip motina? Nieko panašaus. Marė, Petras, Meilutis ir kiti aktoriai čia panaudota išjuokimui negro tikslo — grobimo tetos turto. Ir kiek stebėjau vaidinimą, tai niekas nesijuokė iš to, kad Marė darbininko žmona, bet juokėsi iš jos darbų, iš negro reketo.

Stelos role taip pat, kiek tai galima, pašiepiama puošimasis svetimomis plunksnomis. Petras ištiesi laikosi teisybės. Ir ne Marės reketas gauti turta, bet Petro teisybė laimi. Marė prižada daugiau tokių klaidų nedaryti. Teta Bastienė, kuri buvusi turtinaga, bet pradusi turtus, sužinojusi teisybę, pasisako, kad visi būsimie lygūs ponai, kas reiškia — darbininkai.

Tokioj amerikoniškoj situacijoj, kur cina turto grobimo reketas, įvesta ir policmanas. Pažangiųjų judėjime nėra nusistatymo prieš policiją, kaip tokią. Kaip kitose darbo žmonių šakose, taip ir policijoje yra ir gerų žmonių.

Kaip matome, visi socialiai veikalo elementai yra realūs ir tikroviški, bet veikalo forma yra farsas, komedijos. Pamokos iš tokio veikalo randama ne prakalboje, bet veikalo vaizduotėje. Kiek tai atsiekta, kritika turėtų pasakyti. Kritika taip pat turėtų pasakyti, ar verta, naudinga šios formos rašyti ir vaidinti veikalai mūsų scenoje. Šio rašėjo nuomone, mums tokių ir panašių veikalų reikia.

Artojas.

P. S. Kuomet ši korespondencija buvo parašyta, gavau Laisvės No. 68, kuriame telpa ir Mizaros kritika apie minėtą veikalą. Perskaičius kritiką, taip mane paveikė ir sužadino, jog buvau pasiruošęs sudraskyti, kas aukščiau parašyta, bet protas nugalėjo silpnumą. Tik įsivaizduokime: mes Bostono apylinkėje turėjome apie tuziną chorų, o dabar turime tik vieną Montellos Chorą ir Norwoodo vyrų grupę, ir tos taip žiauriai išravėtos, jog vos balsas pagauna balsą. Jeigu prisieitų Bostono apylinkė pastatyti kad ir silpnas veikaliukas, tai abejoju, ar būtų imanoma vienai kolonijai tai atlikti.

Perskaitęs draugo Mizaros kritiką, aš, hartfordiečiai ir kiti suprantame ve ką: "Jeigu negalite pasisamdyti už kelis tūkstančius kostiumų ir negalite sulosti tokių veikalų kaip Artistofano, Šekspyro, Moliero, Gogolio, Bernardo Shaw, tai kam da ir baderiuoti kitas kolonijas. Sėdėkite prie pečiaus ir šaukite: "vietoj dešimt tūkstančių sukelti, mes suksime dvidešimt tūkstančių Laisvės sustiprinimui."

Mizara sakosi, kad jis žinojo "Tetos Turtus", dar rankraštyje ir žinojo, kuomet Meno Sąjunga išleido tą veikaluką. Tai dabar kyla klausimas: Kas yra ta Meno Sąjunga ir koki žmones joje cenzūroja veikalus, neišaisydami net gramatikos klaidų, parduoda hartfordiečiams, kad būtų proga Mizarai kritikuoti? Jeigu Meno Sąjunga išleido tokį "šlamštą", tai kur buvo draugas Mizara? Kodėl tik užsimusį nenumarino? Komedija pavirto tragedija..." J.

Jaunuoli, tu nerimaisi, kol susituoksi, susituokęs gi ramybės jau niekuomet nebeturėsi.

Mrs. Franklin D. Rooseveltienė (dešinėje) sveikinas su Holandijos karaliene Juliana. Susitikimas įvyko New Yorke.

Ivairios Žinios

Kinijos Liaud. Respublikos jaunimo meninio ansamblio koncertai Bukarešte

BUKAREŠTAS, vasario 25 d.—Bukarešte labai sėkmingai koncertuoja jaunimo ir studentų pasaulinio festivalio laureatas — Kinijos Liaudies Respublikos jaunimo meninis ansamblis. Tūkstančiai darbininkų atsilankė į ansamblio koncertus, įvykusius Bukarešto Rugpjūčio 23-osios vardo sunkiųjų mašinų gamykloje ir Grivicos Rošijės geležinkelio dirbtuvių klube. Žiūrovai karštai sveikino didžiosios kinų tautos atstovus. Koncertai pavirto

Kinijos ir Rumunijos tautų draugystės demonstracija.

ISKILMINGAS POSĖDIS VARSĄVOJE

VARŠAVA, sausio 28 d.—Varšavos radijo pranešimu, šiandien Lenkijos sostinėje įvyko iškilmingas posėdis, skirtas dešimtosioms metinėms nuo tos dienos, kai įsikūrė Lenkijos Darbininkų partija (PPR).

Posėdį atidarė Lenkijos Jungtinės darbininkų partijos Centro komiteto pirminkas Boleslavas Bierutas.

Pranešimą, skirtą PPR dešimtosioms metinėms, padarė PZPR CK Politinio biuro narys Francisėkas Južviakas ("Vitoldas").

JONO KASKAICIO

Isigykite

eilų rinkinį

PROŠVAISTĖS

Knyga, kurioje telpa arti 150 Jono Kaskaicio gražiausių eilėraščių

Kiekvienas kultūringas žmogus privalo įsigyti "Prošvaistės," jas perskaityti ir laikyti savo knygynėlyje.

"Prošvaistėse" taipgi telpa įdomi Jono Kaskaicio (Dr. Kaskaiciaus) biografija, jo mokslas ir kūryba.

Knyga iš virš 300 puslapių, kainą \$1.50. Tuojau įsigykite ir pasinaudokite tuom gražiu veikalu.

LAISVĖ

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

Jei dar neturite, tai tuojau įsigykite Rojaus Mizaros vėliausią apysaką

KELIAS Į LAIMĘ

Knyga gražioje viršeliuose; turi 368 puslapius, vaizduoja lietuvių gyvenimą.

Pažinkite Mykolo Kilpos, veikalo herojaus, išgyvenimus Lietuvoje ir Amerikoje.

Tai apysaka, kurią pradėjus skaityti, nenorėsite padėti į šalį, kol užbaigsite!

Duokite šią knygą savo draugui bei kaimynui pasiskaityti, tai bus jam gražiausia dovana.

Knygos kainą \$1.50. Užsakymus siųskite:

"LAISVĖ"

110-12 Atlantic Ave.

Richmond Hill 19, N. Y.

GYVIEJI KOVOJA

Parašė ŽANAS LAFITAS

2-29-52

(Tąsa)

Alėja, kuri atitverta nuo mūsų spygliuota viela, artėja grupė karininkų pardo uniforma. Vienas raitas.

— Mützen... ab!

Mes nusiimame kepure.

— Tai aš ju arkliai lenkiuosi, — šnabžda man kaimynas iš dešinės, Simonas.

Esesininkai rūko cigarus, kalbasi ir praeina, netgi nepažvelgę į mūsų pusę. Jie pasuka į kairę, į kelią, kurį nuo mūsų užstoja barakas.

— Mützen... auf!

Mes užsidedame kepure ir vėl pusiau pasisukame. Ir vėl laukiame. Kas yra?

Staiga anapus pastatų suplyška šautuvų salvė. Po jos — sausas spynų taršėjimas. Aš supratau viską. Antra salvė — ir vėl sausas taršėjimas, ir dar karta, ir dar. Žiulis, stovėdamas prieš mane, sušvogždė pro dantis:

— Nieksai!

Salvės eina viena po kitos, be galo. Visi sukrėsti. Pagaliau šaudymas liovėsi.

Sunkūs kareiviški batai ryškiai muša žemę. Akies kraštu mes matome, kaip keliu praeina dvylika kareivių su skyrininku. Šalmaj žemai užmąkslinti ant kaktų, už pečių šautuvai.

— Los carniceros! (Mėsininkai!) — kužda vienas ispanas.

Vėl pusė posūkio. Grupė karininkų ta pat įžūlia išvažda praeina pro šalį. Jie rūko kaip rūkę cigarus. Jiems iš paskos esesininkų saugomas, basas, vienais baltiniais eina žmogus. Jo žvilgsnis pamišęs.

Baigta. Rikiuotė išsisklaido, ir kaliniai triukšmaudami lyg kareiviai karieivinių kieme bėga pietų.

Barako seniūnas piša sriubą. Kiekvienas skuba pakišti katiluką.

Mes valgome nesukubėdami, norėdami pratepti malonumą. Niekas neištaria nė žodžio, tartum nieko neatitiko.

Štai kelio posūkyje pasirodo vežė: vežimo netepti ratai spiegiamai girgžda. Tai stovyklės laidotuvių vežimas. Jį sunkiai traukia du nuskusti žmonės, nuogi iki juostos, su ilgomis guminėmis krūvinomis prijuostėmis. Jų rankos raudonos. Vežėčiose vienas ant kito suversti šeši nuogi lavonai. Abi pusės vežimo karo galvos, rankos, kojos, nuo kurių laša kraujas kaip nuo skerdenų skerdykloje.

Vežimas sustoja visai arti mūsų, priešais krematoriumą. Vežėjai ima lavonus po vieną ir išsiūbavę meta į rūšį. Girdėti, kaip jie dusliai žlegtelia ant cementinių grindų. Iškravę ratelius, vežėjai traukia atgal.

Ši scena nesutrukdė mums pietauti. Mes buvome alkani. Per tą laiką vežimas dvylika kartų pravažiavo pro šalį, kiekvieną kartą gabendamas naują sudarkytą kūnų krūvį. (Kaip mes vėl sužinojome, tada buvo sušaudyta septyniiasdešimt Jugoslavijos patriotų.)

—:—:—:—

Gegužė. Puikiausias visų metų mėnuo. Komanda, paskirta išnešti parašius, kaip ir kasdien virtinė grįžta iš esesininkų sodų. Mes su Andre, užsėdėję ant pečių neštuvų rankenas, einame priekyje. Užpakalinės neštuvų rankenos guli ant Šarlo ir Zano pečių. Ištuštinta dėžė nesunki, ir mes, naudodamiesi progą, gėrimės žole ir gėlėmis griovyje. Ech, gera būtų pasivartyti žolėje!

—Pasitrauk!

Užpakalyje girdėti pragariškas bildeys. Jis auga ekspreso greičiu. Mes skubame pasitraukti nuo siaurojo geležinkelio pylimo, kuris eina kaire kelio puse.

Detroit, Mich.

Jeigu turi krautuve—saugok

Detroito taip vadinami

„shop litteriai“ išvogę iš krautuvų virš milijono dolerių

vertės visokių daiktų. Didžiųjų krautuvų savininkai pra-

dėjo skųstis. Policija pradėjo

medžioti vagišius. Suėmė 52

ypatas grobstant visokius pro-

duktus. Vieną moterišką su-

gavo su vogtais dažais dėl ve-

lykinių kiaušinių, vertės 45 c.

Tai, jeigu turi kokią

nors pardavimo įvairių

krautuvę, saugok ilgąsias, kur

ie gaubsto viską, kas pa-

sitaiko po ranka.

Ar tas naudingas?

Tūli senesnieji lietuviai a-

merikiečiai susitikę su dipu-

kais vienoje ar kitoje vietoje,

ypatingai karčiamejo, kla-

sia:

„Ar tu daug išpiovei žy-

dų?“ arba, „Ar jūs daug iš-

žudėte lietuvių raudonųjų?“

ir tt.

Tas priveda prie piktybių

ir kai kuomet, iškilia mūsty-

nes.

Ar tas yra naudingas? Ne.

Nėra geras dalykas kisti ypa-

taip po nosia tas, ko tu negali

įrodyti.

Nors yra kalbama ir gal

žinoma, kad tūli pabėgėliai

yra tas žudynes papildę, bet

kuomet negalima įrodyti, kas

ta padarė, negalima nė kal-

bėti ir daryti užmetimus vie-

nam bei kitam dipukui.

Kurie neturi supratimo kaip

kalbėtis su dipukais įvairiais

dalykais, neturi kabinėtis

prie jų su žydų piovimu ir ki-

tais piaustymais, nes tas neve-

da prie gero pasikalbėjimo.

Spąrtakas

WINNIPEG, CANADA

Geras ir smarkus
atsakymas dipukams

Šio miesto atžagareiviškieji dipukai norėjo dar sykį patriukšmauti prieš Tarybų Sąjungą, bet nepasisekė.

Liaudies Balse jau buvo rašyta, kad šio miesto krikščioniškieji dipukai lyderiai po kokios tai bendruomenės skyriaus skraiste buvo susikvietę Lietuvių klube net 8 tautų dipukus ir karo kurstytojus prieš Tarybų Sąjungą neva sąsiųsje su paminėjimu 16 vasario. Nors liejo tulžį ant Tarybų Sąjungos, bet iš to niekas neišėjo. Jų reikavimais padoresni žmonės tikrai pasipiktino.

Dabar vėl tie patys dipukai (kovo 23 d.) susirinko Lietuvių klube. Prieš susirinkimą išsuntinę visiems dipukams ir seniems lietuviams laiškus, kuriuose kvietė ateiti į susirinkimą ir pasirašyti po kokių tai prašymu. Būk tai gyvybinis lietuvių tautos reikalas.

Ant dienotvarkės buvo: 1) Susirinkimo atidarymas, 2) Prezidiumo rinkimas, 3) Rezoliucijos Kanados vyriausybei dėl genocido konvencijos ratifikavimo pasirašymas.

Atidarius susirinkimą ir išrinkus pirmininką, ponas Cinga tuoj pakijo savo rezoliuciją, reikalaujančią nubauti Tarybų Sąjungą. Kilo ilgi ginčai dėl pasirašymo. K. Beniušis prašė balso, bet kiek buvo pastebėta, tai pirmininkas nenori duoti jam balso. O jis vis prašo. Nekurie dipukai pastebėjo, kad jis negauna balso. Pirmininkas pasitelė, kad jis „nematęs“. Vistik leido Beniušui kalbėti.

K. Beniušis, atsistojęs, pareiškė taip: „Gerbiame. Aš esu čia kaip svetimam pasaulyje. Jeigu norite, gerbiame, kad aš kalbėčiau, tai melu džiū netrypti kojomis ir nesivaipyti, kaip pirmininkas darė.“

Visi sutiko tylėti. Beniušis pasakė maždaug sekančiai:

„Man labai įdomu, kad jūs pamiršote nacių ir kitus. Jūs norite nukreipti visą kaltę ant Sovietų, o kiti jums labai geri. Jūs pamirštate Ispaniją, Graikiją, Korėją ir kitas tautas, kur šandien žmonės kankina ir šaudo. Jums daugiau niekas nerūpi, tik Sovietai. Nors ponas Cinga per pusę lūpų prisiminė nacių, bet ir vėl tuoj užmiršo. Jūs čia su bėgote ir dabar norite savo nešvarias rankas nusiplauti—tie, kurie žudė žydus ir kitus Lietuvoje.“

Visi dipukai klausėsi, bet buvo patėmyta, kad nirsta. Beniušis tęsė:

„Mes Kanados lietuviai, kol jūs dar čia nei vieno nebuvo, parsikvietė iš Amerikos poną Budginą. Budginas irgi buvo toks, kaip ir jūs, bolševikų priešininkas. Jis mums pasakė, kad vokiečiai nugalėjo, todėl mes turime padėti jaunus vyrus, o tie šaudydavo žydus ir kitus. Budginas papasakojo mums daug, bet jis nekaltino bolševikų, tik nacių.“

„Jūs, gerbiame, neatiminate, kaip naciai išžudė 20,000 lenkų kareivių, suver-

Tūli dipukai yra geri žmonės, nėra padarę nieko blogo. Neturint žinių, kuris kokis yra ir primetant blogus darbus, įleidžiame ypatą. Ir tas dažnai sukelia suirutę suėgoje.

Žinoma, nėra tokių daug „galvočių“, kurie kabinėjasi prie dipukų. Bet kartais maža kibirkštėlė sukelia didžiausią gaisrą... Patartina nepilti a liejaus ant ugnies. Ta ugnis yra tie piovimai užmetimai.

Tūli dipukai labai gražiai apsiėmė, jei prie jų niekas nesikabina. Kiti, žinoma, ir iš jų ieško priekabių.

Patartimas yra kaip seniems lietuviams ateiviams, taip ir jauniesiems — dipukams, būti pavyzdiniais lietuviams, o ne pusgalviais triukšmadariais.

tė į griovius ir užkasė. Kada jų lavonus atkasė, rado laiškus, iš kurių pasirodė, kad tada tenai bolševikų nebuvo, tik naciai. Bet jūs tą pamiršote. Dėl ko jūs pamiršote? Suprantama, kad jums naciai buvo geri draugai, tai dėl to jūs ir užmiršote, ar ne taip?“

Beniušis priminė, kad čia yra tokių, kurie žudė žydus ir kitus. Vienas dipukas pasišepso sako: „Parodyk su pirštu, kuris šaudė!“ K. Beniušis atsakė: „Jeigu norite manęs pasiklausyti, tai klausykite.“ Ir vėl tylė.

Beniušius baigus kalbėti, ponas pirmininkas tiesiai balso suriko: „Ponas Beniuši, atsiimk savo žodžius! Jeigu neatsiimsi, tai teks publikai spręsti.“

Beniušis atsakė:

„Ką aš sakiau, tai yra viskas teisybė, nes ir iš jūsų, dipukų, yra čia tokių, kurie kada nors užmokės už savo biaurius darbus. Paklauskite pono Matulionio, jisai sakė per pašalpinės vakarienę, kokią čia paukščių yra.“

Ir vėl tylė, nes žino, kad Matulionis, buvęs prie Smetonos režimo kapitono, daug žino apie dipukus.

Po visų ergelių priešo vėl prie rezoliucijos, kaip po ją pasirašyti. Ponas Cinga pareiškė, kad turi pasirašyti kiekvienas atskirai, nes bus daugiau balsų. Girdi, reikia parodyti Kanados premjerui, kad jam reikia daug žmonių. Ir vėl kilo ergelis. Susirinkimas šauktas bendruomenės, o čia pasirašys tik keli. Tai ir vėl bus negražu.

Ponas Matulionis atsistojęs pareiškė: Ar piemenys esate, kad nežinote, kaip ant rezoliucijos pasirašyti? Juk čia ne petijacija. Ant petijacijos tai reikia kuo daugiau balsų surinkti, bet ne ant rezoliucijos. Turi valdyba pasirašyti.

Ponui Cingai, nepatik. Jis nori, kad daugiau balsų surinktų. Kunigas J. Bartašius sėdi tik du suoliai nuo Cingos. Cinga yra geras katalikas, tai nenori apvilkti kunigai. Jis ne nusileidžia publikai. Bet rezoliucija liko nei šiaip, nei taip. Vieni rašėsi, kiti ne. Ar neliko ji tikėtai Cingos kišenei?

Valdybos rinkimas. O čia ta „bendruomenė“ tokia „didelė“, kad nėra iš ko rinkti valdybą. Nominavo kas papuolet, narys ar ne. Nominuotas K. Beniušis, kurį taip smerkė. Tas rankas pakratė ir pasakė, kad jis ne narys ir niekad nebus, kaip jie gali rinkti jį į valdybą? Nominuotas Steponavičius. Tas kai pamatė savo vardą ant lentos, tai nesavus balsu suriko: „Nulink mano vardą nuo tos lentos kuo greičiausia!“

P. Jauniškis, geras katalikas ir teisingas žmogus, atsistoja ir sako: Kai reikia dipukams svetainės, tai jie ateina pas mus, o kada mes turime parengimą, tai jų nematyti nei vieno, tik kai kada vienas ar du dipukai ateina.

James P. McGranery, naujai prezidento Trumano paskirtas valstybės prokuroras. Jis esąs tokių pat buvusių pažiūrų, kaip buvęs prokuroras McGrath.

Iš senųjų lietuvių ir daugiau patį pasakė.

Dipukai aiškinas, kad orkestras negeras, negalima sėkti.

Vargais negalais jie sulipdė šiojią tokią valdybą.

Taip tai praėjo tas susirinkimas.

Nereikia, tačiau, įsivaizduoti, kad visi dipukai visai nesukalbami. Su dauguma galima

susikalbėti. Jau ne taip, kaip pirmiau. Aš manau, kad juos veikia Kanados gyvenimas. Jie jau mato, kad valdžia jau ne taip šiltai žiūri į juos, kaip pirmiau. Taip pat ir bedarbių istaigose apsiprato su jais. Jau nesūlo darbo taip greitai, kaip būdavo. Žingsnis po žingsnio jie pamato, kad reikės pamiršti ponystę ir patenkinti darbo žmogaus titulu.

A. Diksonas

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

11 kolektyvų meninės
saviveiklos vakaras

ANYKŠČIAI, II-29 d.—Rajono kultūros namų salėje įvyko literatūros ir meno vakaras, kuriame dalyvavo daugiau kaip 400 moksleivių iš 11 mokyklinių meninės saviveiklos ratelių. Anykščių, Svedasų ir kitų vidurinių mokyklų meninės saviveiklos ratelių dalyviai atliko turiningą programą, skirtą kovai už taiką.

Literatūros ir meno vakare dalyvavo anykštiečiai rašytojas Antanas Žukauskas, kuris perskaitė savo naujausią kūrinį ištraukas. F. Jonauskas

Teatro ir rašytojo
bendradarbiavimas

KLAIPEDA, II-29 d.—Viešosios dramos teatro ruošiasi savo scenoje pastatyti latvių rašytojo, premijos laureato, V. Lacio „Žvejo sūnus“ pjesę.

Neseniai Rygoje lankėsi pastatymo režisierius A. Zadeikis ir dailininkas R. Lukšas. Jie susitiko su rašytoju, tarėsi su juo dėl pjesės pastatymo, susipažino su žvejais ir jų gyvenvietėmis, kurias lankė V. Lacio, kurdamas „Žvejo sūnų“.

Autoriumi pasiūlius, kiek pateikiamas pastatymo finalas. M. Jonaitė

Už gausų derlių

BIRŽAI, II-29 d.—Suvedę 1951 gamybinių metų rezultatus, numatę tolesnio darbo gaires, rajono kolūkiai vysto kovą už gausų derlių. „Medeikių“ žemės ūkio artelėje vis labiau plečiasi socialistinis lenktyniavimas už tinkamą pasirošimą artėjančiam pavasario sėjai.

„Medeikių“ kolūkio nariai įsipareigojo šiais met. išplėsti pasėlių plotus, pakelti visų žemės ūkio kultūrų derlingumą. Iš kiekvieno pasėlių ha numatyta išauginti vidutiniškai daugiau kaip 18 centnerių grūdų.

Žmogui Sveikata Yra Didžiausias Jo Turtas

Kas yra gera ir naudinga, žmonės neturėtų pamiršti, tačiau dauguma pamiršta švilpos antrašą ir turi klapatą, kol suranda. Už tai, patys esate kalti. Užsirašykite ir visada turėkite jo antrašą.

Švilpa išdirba 5 rūšių Svarbiasi Mosis ir ant kiekvienos dėžutės yra antrašas.

Taipgi mokyta yra garsinamos ant radio. Apgaillu ty, kurie toliau gyvenate ir to radio negalite girdėti. Mano mokyta bei vaistai gelbsti visiems žmonėms, be skirtumo odos spalvos ar jų politinių įsitikinimų. Daugiausia gelbsti tiems, kurie vartoja pagal nurodymą.

Nr. 1. Mat. Švilpas Herb. Salve for skin irritation. Šita Mosis nuo įvairių odos ligų, nušalimų, išbėrimų (Rash), Sainus, Athletes feet, nudogimo, susiklojėjimo žaizdos (ronos), (tik ne vėžio). Kvepianti Mosis, Visada pagelbsti. Kaina tik \$1.25.

Nr. 2. Mosis nuo paviršutinių skausmų: kojų, rankų, pusiau, sprando, sąnarių ir muskulų, aštraus kosulio nuo peršalimo. Kaina \$1.25.

Nr. 3. Mat. Švilpas Ointment for tooth ache and hardening gums. Greit pašalina skausmus ir sustiprina gumas. Kaina \$1.25.

Nr. 4. Mat. Švilpas Salve for Itching Skin and Poison Ivy. Šita mosis nuo įvairių niežėjimų odos ar Poison Ivy. Kaina \$1.25.

Nr. 5. Mat. Švilpas New Discovery Salve for Piles. Quick Relief. Šita mosis — vienas iš geriausių kaip pašalinti Piles greitai, ir ne-reikia pjautyti. Varvančios, ar ne — pagelbės. \$2.50.

Mano mosis pagelbės visiems, kurie vartos pagal nurodymą, ant kokių ligų yra pažymėta. Bet tiems nepagelbės, kurie nenori taikos, bet nori karo. Čia jau proto liga.

Reikalaudami mosis, prisiųskite Money Order ar gerą banko čekį. Siunčiu ir C. O. D. tiems, kurie prisiunčia 30c ekstra pašto stampais dėl persiuntimo. Adresuokite:

MAT. ŠVILPA, P. O. BOX 73, STA. A., HARTFORD, CONN.

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandų kraipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai ruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.

Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Artinasi Aido Choro Koncertas

Jau vos keliolika dienų beliko ligi Aido Choro koncerto. Jis įvyks šių metų gegužės 4-tą dieną, Liberty Auditorijoje, 110-06 Richmond Hill, N. Y., Aido Choro keturiasdešimt gyvavimo metų sukakčiai paminėti.

Pavasaris jau šypsosi už langų. Tolimoje mūsų tėvynėje dabar jau skamba dainos. Ten jaunimas irgi ruošiasi sukurti pavasarį su gėlėmis ir su dainomis. Amerikos lietuviams tokie dalykai yra tik atmintyje, kai kuriems, jau aptemdytoje daug metų praleistų čia už jūrų marių, kur kasdien girdėti daugiausia svetima kalba ir dainos. Ne be reikalo vienas senosios kartos Amerikos lietuvis dainavo:

Bus Lietuva iki mūsų
Dainos sraujai teka,
Iki mūsų karšta širdis
Už mūsų tautą plaka.

Aido Choro jau yra nemažai čia augusių lietuvių ir lietuvių. Jei jie nenori leisti lietuviškoms dainoms čia Amerikoje nutilti, tai iš Lietuvos atvykę lietuvių, senai ar tik porą metų atgal, turėtų bent į koncertą atsilankyti. Visiems bus smagu pasiklausyti savo šalies dainų ir susitikti su kitais lietuvių.

Po koncerto bus ir šokiai. Kas norės galės padais į grindis papliausinti pasitupkę bešokdamas. Juk per lietuviškas vakaruškas tai už pusės kilometro būdavo galima girdėti, kada vakarušnikai su padais per klėties grindis užduodavo. Amerika yra laisvas kraštas! Parodykime jankiams, kad lietuvių ne iš kelmo išspirti. Tegu jie žino, jog kai lietuvių susirenka, tai ir langai nuo dainų dreba ir, anot Antano Strazdelio:

Diedai seni ir kuproti
Visi eina tancuoti...
Nors lazdomas pasirėmę,
Krato barzdas įsirėmę.

Žodžiu, į bet kokį suėjimą lietuvių ir lietuvių paprastai du kartus prašyti nereikia. Tikimės, jog tokia mūsų žmonių dvasia dar neužgeso ir neužges.

Jonas Gray

Organizuoja mišrų chorą Harleme

Harleme organizuojamas naujas mišrus choras, kuris susidės iš negrų, portorikiečių ir baltųjų dainininkų.

Šį chorą moksins Alan Booth, įžymus chorų vedėjas ir pianistas.

Streikierių kova su skebais Whippany, N. J. Čia streikuoja Whippany Paper kompanijos darbininkai. Kompanija bando sulaužyti streiką. Vienam susikirtime su skebais buvo sužeista dvylika žmonių.

KRIAUCIŲ ATYDAI

Bal. (April) 23 d. įvyksta lietuvių kriaučių 54-to skyrė susirinkimas 11-27 Arion Pl., unijos svetainėje, kaip 7:30 vakare.

Gerbiamieji kriaučiai ir kriaučios, dalyvaukite visi ir visos, nes susirinkimas bus svarbus. Tuomi bus svarbus, kadangi dabartinis laikotarpis pas kriaučius siaučia didelė bedarbė, tai bus duodami raportai iš unijos aukštesnių įstaigų, kaip dalykai stovi su ta bedarbe, ar ilgai dar kriaučius kojos toji bedarbė.

Bus pranešimas ir iš lietuvių dirbtuvių. Taigi, turi būti visiems svarbu išgirsti

Šį vakarą įvyksta LDS jaunuolių balius

LDS nariai šį vakarą, balandžio 19, galės pabaliuoti LDS 200 jaunuolių kuopos rengime, Liberty Auditorijoje. Prasidės 8 val. vakare.

LDS 200 kuopos komisija kviečia visus ir visas šiame rengime dalyvauti ir kartu gražiai vakarą praleisti.

Komisija

SERGA

Kelios dienos kaip serga Ona Globičienė, Liberty Auditorijos valgyklos buvusi gadinė ir mūsų organizacijų parengimų veikėja. Šaltis, sakoma, ją smarkiai kamuoja.

Ona dabar randasi savo namuose, 87-24 112 St., Richmond Hill, N. Y., netoli Liberty Auditorijos. Galima ją apsilankyti.

Taikos atvirlaiškiai motinų dienai

Brooklyno Moterų Taikos Taryba ruošiasi pasigaminti motinų dienai taikos atvirlaiškių, kurie su piliečių parašais galima bus siųsti prezidentui Trumanui.

Motinų diena bus gegužės 11-tą, kurioje ruošiamasi turėti daug įvairių susirinkimų ir surinkti nemažai už taiką parašų.

Drąsus plėšikas

Prisiartinęs prie Rockefeller Center kasierkos Miss McKeever plėšikas pareikalavo pinigų, tuo laiku, kai daug žmonių ten vaikščiojo ir dailėsi.

McKeever atidavė jam \$300 ir kai jis publikoje dingio, tai policija pribuvo jo ieškoti.

apie savo darbavietes.

Turėkite, su savimi unijos ir social security kortelės, kitaip nebūsite įleisti į susirinkimą.

Šis susirinkimas bus vienas iš svarbiausių, ir todėl, kad teks svarstyti iš lauko pusės atnešti pasiūlymai, kurie kriaučiams nieko gero nesuteiktų, tik daugiau nesusipratimų ir kivirčių sukeltų.

Visi kas nors atsiranda su kokiais nors kivirčiais keliančiais pasiūlymais. Todėl kriaučiai turėtų būti savo reikalų sargyboje ir vieningai veikti.

Visi ir visos dalyvaukite šiame susirinkime.

J. S.

LLD 185 kuopa parėmė Laisvę ir Vilnį

LLD 185 kuopos susirinkimas įvyko balandžio 16, Liberty Auditorijoje. Nors narių nedaug, tadalyvavo, bet gražių nutarimų padarė.

Prisiminus apie besitariančią dienraščio Vilnės šerininę suvažiavimą, nutarta išduoti penkinio, su suvažiavimo pasveikinimui. Taipgi šiame susirinkime dalyvavę prisidėjo po dolerį kitą. Vardai vėliau bus paskelbti.

Kadangi šio metu eina dienraščio Laisvės finansinis vakas, tai nutarta išduoti tam tikslui paskirti \$10.

Plačiai kalbėta apie vasarinius parengimus. Nutarta ruošti išvažiavimą į gražiąją rusų farmą, Monroe, N. Y., apie 60 mylių tolio. Kadangi mažas narių skaičius tėra šią farmą matę, tai tikimasi turėti skaitlingą išvažiavimą kada nors vasarą. Nusitarta gauti keli automobilai. Kelionės kaina bus \$3. Įrinkta tam darbu komisija — A. Bimba, V. Globičius ir J. Gasiūnas, kurie to išvažiavimo suruošimu rūpinsis. Norį į tą farmą važiuoti, jau dabar gali pas komisijos narius registruotis.

Sekretorius Ch. Balčiūnas raportavo, kad už šiuos metus jau turi 45 užsimokėjusius narius. Naujas narys prisirašė Stasys Paleckas.

LLD narys

3,500 N. Y. studentų reikalauja taikos

New York City Intercollegiate Peace Council paskelbė, kad tarp šio miesto studentų yra surinkta 3,500 parašų reikalaujant penkių didžiųjų valstybių susitarimo taikos reikalais.

1,500 Brooklyno Kolegijos studentų pasirašė ant petičių. Manoma, kad bus galima surinkti iki 5,000 parašų. Nemažas skaičius Queens Kolegijos studentų taipgi pasirašė. Studentai, kuriuos pirmiausia karas paliečia, labai susidomėję taikos reikalais.

Nuoga vaikštinėjo

Mrs. Blanche Margoles žvogerka Mrs. Lana Sobel teisme liudijo, jog Blanche mylėdavusi savo namuose ir net kitose vietose vaikštinėti visai nuoga. Ji sakydavo, kad tai moderniška taip daryti.

Sobel liudijo, jog Blanche kartą supykusi pareiškė, jog neturinti vyro, su kuriuo galėtų lovoje gulėti.

Toliau aiškinta, kad jinai susidraugavusi su akrobatų šokių mokytoju ir pykdavo, kai su juo nesuvedavo.

Fabrikantas Margoles teisme reikalauja su ja persikurti, nes jis negalįs jos žiaurumų ir mušimų pakęsti.

Minėjo Varšuvos žydų sukilimą

Percito pirmadienio vakare New Yorko rytinė dalis, kur gyvena daug žydų, paminėjo "Varšuvos Ghetto" žydų sukilimą prieš nacių.

Apie 7:45 beveik visos neoninės ir kitokios garsinimų sviesos ant Delancey gatvės buvo prigesintos.

Ant Norfolk ir Delancey kampo pasirodė su garsiakalbiu trokas su šūkiais "Neapginkluokite 6 milijonų žydų skerdikus", "Nauja nacių armija veda į kitą karą".

Susirinko nemažai žmonių klausytis kalbėtojų, kurie aiškino, kaip 1943 metų žydų velykų dieną sukilė Varšuvos ghetto žydai ir kovojo su nacių per 42 dienas. Priminė, kaip naciai išskerdė 6 milijonus žydų, o dabar Amerikos vadovybėje nacių armija atkuriamas.

Išreikšta Jungtinių Valstijų valdžiai protestas dėl Vokietijos armijos atkūrimo.

Pirmadienį forumas Vokietijos klausimu

Balandžio 21 d., Great Central Palace, 90 Clinton St., Manhattane, įvyksta forumas Vokietijos klausimu. Pradžią 8 val. vakare.

Kalbės "Daily Workerio" redaktorius Alan Max ir žydų dienraščio "Freiheit" redaktoriai.

Bus diskutuojamas Sovietų pasiūlymas suvienyti Vokietiją ir Amerikos nusistatymas tuo klausimu.

Ligonis numovė daktarui kelnes

Nusidavęs smarkiai sergančiu vyru į Dr. Aaron Goodman raštinę, 440 E. 6 St., Manhattane, ir pareikalavo daktaro nusimauti kelnes.

Plėšikas iškraustė kelnines, pasiėmė \$125 pinigais ir rankinį laikrodėlį. Tada padėjo daktarui už pagydomą išėjo savais keliais.

Žiaurus daktaras

Buvusi dainininkė Nan Winn reikalauja teisme persikurti ir \$22,000 alimonijos nuo savo vyro Dr. Thomas W. Baylek. Jinai liudija teismui, kad su daktaru nebegalinti kartu gyventi, nes jis esąs žiaurus ir skūpus.

Jie apsidė 1949 metais. 1950 metais jinai turėjo vėžio operaciją ant veido. Tada jos vyras iš jos tyčiojosi ir operacijai priešinosi, o po operacijos visąp gązdino, kad ji busianti suparyžiuota. Bet niekas neatsitiko.

Jinai esanti įsitikinusi, jog jos turtingas vyras jos nepaisa.

Bando universitete streiką sulaužyti

CIO Transporto Darbininkų Unijos prezidentas Mike Quill atsišaukė į gen. Eisenhowerį, kad jis, kaip tebesantis Columbia Universiteto prezidentas, darytų viską, kad sulaužyti universiteto administracijos streiklaužišką darbą.

Minimo universiteto kafetėrijos ir kiti patarnautojai su streikavo reikalaujant pripažinti jų uniją. Universiteto administracija ne tik atsisakė uniją pripažinti, bet dar pradėjo tarp studentų ieškoti streiklaužių, kad šį streiką sulaužyti.

2,000 studentų ir streikierių dalyvavo unijos susirinkime ir pasižadėjo streiką remti.

20 METŲ IŠKALĖJES LAIMĖJO BYLĄ

Pat Langan 1932 metais buvo pasodintas kalėjimui už vagystę ant 30 metų. Kalėjime būdamas jis studijavo įstatymų knygas ir surado, kad teismas jam davė per didelę bausmę.

Dabar jis apeliavo į teismą, kuris iškalėjęs jo apeliaciją pripažino jam bausmę nuo 15 iki 18 metų kalėjimo.

Kadangi jis buvo iškalėjęs 20 metų, tai iš teismabūčio jis buvo paleistas namo savo senutę motiną.

Apsvaigęs susižeidė

Richmond Hill gyventojas John Mattingly, laukdamas IRT traukinio Winthrop ir Nostrand stotyje, apsvaigo ir nukrito ant traukinio bėgių.

Pirma, negu jis buvo išimtas iš po traukinio, trys vagonai virs jo pravažiavo, bet jo nesužeidė. Tik krisdamas jis susilaužė kairiąją koją.

Ragina sudaryti trafikui planą

Brooklynietis architektas Vito P. Battista ragina majorą Impellitterį tartis su architektais, kad sudaryti 25 metų planą, kuris galėtų išspręsti New Yorko trafiką problemą.

Jis siūlo studijuoti Brooklyn vandenų pakraštį ir tinkamai ištaisyti, naujus kelius praveisti, postą padidinti ir modernizuoti, ir tokiu būdu palengvinti Manhattano susikimimą.

Gina Barcelonos streikierius

Jungtinis Antifašistinis Tremtinių Komitetas, kuris rūpinasi gynimu Ispanijos diktatoriaus Franco persekiojamų žmonių, dabar atsišaukia į šio krašto valdžią ir žmones ragindamas ginti 27 Barcelonos streikierius.

Tie streikieriai dabar yra fašistiniame teisme teisiami. Jiems gresia mirties bausmė, jeigu nebus sukeltas prieš diktatorių didelis protestas.

VISOKIAIS APDRAUDOS REIKALAIŠ ORMAN & MICHELSON

Kreipkitės pas lietuvių

Gausite pilniausią, sąžiningą patarnavimą. Mes patikrinsime ar esate tinkamai aprūpinti apdrauda, ar jūsų apdrauda galuoja. Taip pat parūpiname tokios apdraudos, kokios jums reikia tinkamui apsaugojimui jūsų nuosavybės, namo, biznio, automobilio, ir tt... Mes taipgi atnaujiname išsibaigusią apdraudą. Pildome income tax blankas.

Parduodame visokių namų visose miesto dalyse

111-15 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonai: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Aido Choras

Choro reguliari pamoka įvyks šio penktadienio vakarą 8 valandą, Liberty Auditorijos Music Room. Visi choristai prašomi dalyvauti.
Choro Prezid.

Užmušė vaiką

Nicholas Parman, 4 metų amžiaus brooklynietis vaikas, bėgdamas nuo vieno atvažiuojančio automobilio, pakliuvo po kitu ir buvo vietoje užmuštas.

Užmušė jauną vyrą

Dviem automobiliams susidūrus ant Grand Central Parkway, Carona, 35 metų amžiaus vairuotojas Costas Grangos buvo vietoje užmuštas ir Robert Vasquez buvo sunkiai sužeistas.

GARSINKITĖS LAISVĖ!

Užrašykite Laisvę Savo Draugui.

REIKALAVIMAI

HELP WANTED

Reikalingas superintendantas, patyres, 70 metų namas, elevator, incinerator, aliejum šildomas, off lobby. Kreipkitės nuo 2 iki 4 P. M., room 2108, 16 Court St., Brooklyn, N. Y. (77-80)

Reikalinga Namų Darbininkė

Tel.: OLYMPIA 8-6766

(78-83)

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.

Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambarių reikmenys — už griežtai žemas kainas.

Receipty Specialist:

MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.

Tel. EV. 7-6233

KASDIEN KARSTI PIETOS PAS

CHARLES VIGŪNAS

284 SCHOLES STREET
BROOKLYN, N. Y.

Taipgi puikus pasirinkimas

LIKERIŲ, VYNO ir ALAUS

Telefonas: HYacinth 7-9677

Kai Būnate Liberty Auditorijoje
Žinokite, Kad Esate Netoli Nuo

JOHN BALEŽENTIS

Patogi vieta, skanūs užkandžiai ir
GERIAUSI LIKERIAI, VYNAS IR ALUS

110-04 Liberty Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas Virginia 3-9700

PETRAS KAPISKAS IR VINCAS SODAITIS

Pertvarkė ir pagerino savo

BAR & GRILL

32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Telephone EVergreen 4-8174

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME
AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger

Optometrists
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Geras Patyręs Barberas

Matthew A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MAarkat 2-5172

Dr. A. Petrika

DANTŲ GYDYTOJAS

221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-6865

VALANDOS:

9—12 rytė; 1—3 vakarė
Penktadieniais uždaryta